

1. Əməyin mühafizəsi əsas neçə hissədən ibarətdir?
 - A))4 hissədən;
 - B) 5 hissədən;
 - C) 3 hissədən;
 - D) 2 hissədən;
 - E) 6 hissədən.
2. Əməyin mühafizəsinin I hissəsi nədən bəhs edir?
 - A))Əmək mühafizəsinin hüquqi – təşkilatı əsasında;
 - B) Təhlükəsizlik texnikasının əsaslarından;
 - C) Yanğın profilaktikası;
 - D) Əmək gigiyenası və istehsalat sanitariyasından;
 - E) Laboratoriya işlərindən.
3. Əməyin mühafizəsinin II hissəsi nədən bəhs edir?
 - A))Əmək gigiyenası və istehsalat sanitariyasından;
 - B) Əmək mühafizəsinin hüquqi – təşkilatı əsasında;
 - C) Laboratoriya işlərindən;
 - D) Təhlükəsizlik texnikasının əsaslarından;
 - E) Yanğın profilaktikası.
4. Əməyin mühafizəsinin III hissəsi nədən bəhs edir?
 - A))Təhlükəsizlik texnikasının əsaslarından;
 - B) Yanğın profilaktikası;
 - C) Laboratoriya işlərindən;
 - D) Əmək mühafizəsinin hüquqi – təşkilatı əsasında;
 - E) Əmək gigiyenası və istehsalat sanitariyasından.
5. Əməyin mühafizəsinin IV hissəsi nədən bəhs edir?
 - A))Yanğın profilaktikası;
 - B) Laboratoriya işlərindən;
 - C) Əmək gigiyenası və istehsalat sanitariyasından;
 - D) Təhlükəsizlik texnikasının əsaslarından;
 - E) Əmək gigiyenası və istehsalat sanitariyasından.
6. Azərbaycan Respublikasının əmək qanunvericiliyində işlədilən əsas məfhumların anlayışı Əmək Məcəlləsinin hansı maddəsində verilmişdir?
 - A))3
 - B) 27
 - C) 48
 - D) 15
 - E) 5
7. İstehsalatda bədbəxt hadisələrin təhqiq edilməsi və qeydə alınması AR hansı nazirliyi tərəfindən həyata keçirilir?
 - A))AR əmək və əhalinin social müdafiəsi nazirliyi ;
 - B) Təhsil nazirliyi;
 - C) FH nazirliyi;

- D) İqtisadi inkişaf nazirliyi;
E) Daxili işlər nazirliyi.
8. İstehsalatda bədbəxt hadisələrin təhqiq edilməsi və qeydə alınması neçənci ildə, hansı ayda və nazirliyin hansı sayılı qərarı ilə təsdiq edilmiş əsasnaməyə uyğun olaraq həyata keçirilir?
- A))1 iyul 1997 – ci il 24-8 sayılı qərar;
B) 5 iyul 1998 – ci il 25-7 sayılı qərar;
C) 7 may 2002 – ci il 27-5 sayılı qərar;
D) 15 aprel 2005 – ci il 16-5 sayılı qərar;
E) 1 yanvar 2000 – ci il 7-8 sayılı qərar.
9. AR Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirliyinin qəbul etdiyi əsasnamə kimə şamil edilməlidir?
- A))AR ərazisində fəaliyyət göstərən bütün hüquqi və fiziki şəxslərə, eləcə də xarici hüquqi şəxslərin nümayəndəliklərinə;
B) AR – də fəaliyyət göstərməyən xarici hüquqi şəxslərə;
C) Xaricdə fəaliyyət göstərən Azərbaycanlılara;
D) AR – da fəaliyyət göstərməyən şəxslərə;
E) AR – də fəaliyyət göstərməyən şəxslərə.
10. İstehsalatda baş vermiş bədbəxt hadisələr nəticəsində xəsarətlərin dərəcələri hansı müəssisə tərəfindən verilmiş rəy əsasında müəyyən edilir?
- A))Tibbi ekspert və ya səhiyyə müəssisəsi tərəfindən;
B) Həmkarlar təşkilatı tərəfindən;
C) Müəssisənin rəhbəri tərəfindən;
D) Müəssisənin baş mühəndisi tərəfindən;
E) Müəssisənin baş mühasibi tərəfindən.
11. Xəsarət nədir?
- A))Hər hansı bir xarici faktorun təsirindən toxumanın və orqanın anatomik tamlığının və ya fizioloji funksiyasının pozulması;
B) Toxumanın və orqanın anatomik tamlığının və ya fizioloji funksiyasının pozulmaması;
C) Toxumanın və orqanın anatomik tamlığının pozulmaması;
D) Toxumanın fizioloji funksiyasının pozulmaması;
E) İnsan sümüklərinin zədələnməsi.
12. Xəsarətin neçə növü var?
- A))3
B) 4
C) 5
D) 6
E) 7
13. Bədbəxt hadisə baş verdikdə hansı formal aktla rəsmiləşdirilir və qeydə alınır?
- A))İZ
B) İR
C) İH

- D) İD
E) Zİ
14. Hansı halda İZ formalı akt tərtib edilməlidir?
A))İşçinin əmək qabiliyyətinin bir gündən artıq müddətə itirildikdə və ya tibbi rəy əsasında bir gündən artıq müddətdə başqa işə keçirilməsinə səbəb olduqda;
B) Təbii ölüm;
C) Özünə qəsd;
D) İntihar hadisəsi;
E) Mənəvi zərər.
15. Hansı halda İZ formalı akt tərtib edilməməlidir?
A))Təbii ölüm, özünə qəsd, intihar hadisələri, zərərçəkənlərin cinayət törədərkən aldığı zədələnmələr zamanı;
B) İşçinin əmək haqqı bir gündən artıq müddətə itirildikdə;
C) Tibbi rəy əsasında bir gündən artıq müddətdə başqa işə keçirildikdə;
D) İşçinin əmək haqqı bir gündən artıq itirildikdə və başqa işə keçirildikdə;
E) Mənəvi zərər.
16. İş yerində işçilərlə müəyyən edilmiş fasilələr zamanı (nahar, texnoloji və s.) baş vermiş bədbəxt hadisələr üzrə İZ formalı aktın tərtib edilməsi haqqında qərarı kim və nə vaxt verməlidir?
A))Komissiya tərəfindən təhqiqat qurtardıqdan sonra;
B) Həmkərlar ittifaqı tərəfindən təhqiqat qurtardıqdan sonra;
C) Müəssisənin rəhbərliyi tərəfindən təhqiqat zamanı;
D) Baş mühəndis tərəfindən təhqiqat qurtardıqdan sonra;
E) Baş mühasib.
17. İstehsalatda bədbəxt hadisələrin vaxtında və düzgün təhqiq edilməsi və uçota alınmasına kim məsuliyyət daşıyır?
A))Məssisənin rəhbəri;
B) Komissiya;
C) Həmkərlar ittifaqı;
D) Sex rəisi;
E) Baş mühasib.
18. İstehsalatda baş vermiş yüngül və az ağır xəsarətlərlə yaranan bədbəxt hadisələrin təhqiqatı kim tərəfindən aparılmalıdır?
A))Müəssisədə yaradılan komissiya tərəfindən;
B) Müəssisənin rəhbəri tərəfindən;
C) Həmkərlar təşkilatı tərəfindən;
D) Təhlükəsizlik texnikası mühəndisi tərəfindən;
E) Ərazi üzrə sahə inspektoru.
19. Bədbəxt hadisə tərəfindən zərərçəkən kimə məlumat verməlidir?
A))İş rəhbərinə;
B) Növbə rəisinə;
C) Həmkərlar ittifaqına;

- D) Komissiyaya;
 - E) Kadrlar şöbəsi müdirinə.
20. Bədbəxt hadisə baş verdikdə hadisənin şahidi kimə xəbər verməlidir?
- A) İş rəhbərinə;
 - B) Həmkərlər ittifaqı komitəsinə;
 - C) Komissiyaya;
 - D) Müəssisənin rəhbərinə;
 - E) Kadrlar şöbəsi müdirinə.
21. İş rəhbəri bədbəxt hadisə zamanı ilk növbədə hansı vəzifəni yerinə yetirməlidir?
- A) Zərərçəkənə ilk yardım göstərərək səhiyyə məntəqəsinə çatdırılmasını təşkil etməli və bölmənin rəhbərinə xəbər verməlidir;
 - B) Həmkərlər ittifaqı komitəsinə xəbər verməli;
 - C) “Dövlət daq ” texniki nəzarətə xəbər verməli;
 - D) Zərərçəkənə heç bir kömək etməməli;
 - E) Zərər çəkənin evinə məlumat verməli.
22. Tədqiqat komissiyası iş başlayanadək iş yerindəki şərait və avadanlıqların vəziyyəti necə olmalıdır?
- A) Hadisənin baş verdiyi anda olduğu kimi saxlanılmalıdır;
 - B) Aparatların yeri dəyişdirilməlidir;
 - C) Aparatlar təmirə verilməlidir;
 - D) Aparatlar başqa iş yerinə daşınmalıdır;
 - E) Avadanlıq yeniləri ilə əvəz edilməlidir.
23. Bölmənin rəhbəri bədbəxt hadisə barədə kimə məlumat verməlidir?
- A) Müəssisənin rəhbərinə, əməyin mühafizə xidmətinə, həmkərlər ittifaqı komitəsinə;
 - B) Fəhlələrə;
 - C) “Dövlət daq” texniki nəzarətə;
 - D) Zərərçəkənin ailəsinə;
 - E) Mətbuata.
24. Bədbəxt hadisə haqda daha hansı nəzarət komitəsinə xəbər verməlidir?
- A) “Dövlət daq ” texniki nəzarət komitəsinə;
 - B) Yanğın söndürmə komitəsinə;
 - C) Ətraf mühitin qorunması komitəsinə;
 - D) FH və HFT komitəsinə;
 - E) Milli təhlükəsizlik nazirliyinə.
25. “Dövlət daq ” texniki nəzarət komitəsinin yerli orqanlarına bədbəxt hadisə haqqında kim xəbər verməlidir?
- A) Müəssisənin rəhbəri;
 - B) Əməyin mühafizəsi xidməti rəisi;
 - C) Sex rəisi;
 - D) Həmkərlər ittifaqı komitəsinə;
 - E) Mühəsibata.
26. Müəssisənin rəhbəri bədbəxt hadisə baş verdikdən sonra öz əmri ilə hansı tərkibli komissiya yaratmalıdır?
- A) Sex rəisindən, əməyin mühafizəsi komissiyasının nümayəndəsindən, əmək mühafizəsi xidmətinin rəisindən ibarətdir;

- B) Sex rəisindən, əməyin mühafizəsi komissiyasının nümayəndəsindən, müəssisə rəhbərindən;
- C) “Dövlət daq” texniki nəzarət;
- D) Əməyin mühafizəsi komissiyasının nümayəndəsindən, müəssisə rəhbərindən;
- E) Mülki müdafiə qərarəğah rəisi və sex rəisi .
27. Komissiya neçə gün ərzində bədbəxt hadisənin şəraitini və səbəblərini təhqiq edir?
- A))3
- B) 4
- C) 5
- D) 6
- E) 7
28. Bədbəxt hadisə zamanı tərtib edilmiş İZ formalı akt neçə nüsxə tərtib edilir?
- A))5
- B) 6
- C) 7
- D) 8
- E) 3
29. İZ formalı akt təsdiq edilmək üçün kimə göndərilir?
- A))Müəssisənin rəhbərinə;
- B) Sex rəisinə;
- C) Əməyin mühafizəsi komissiyasının nümayəndəsinə;
- D) Əmək mühafizəsi xidmətinin rəisinə;
- E) Mühasibata.
30. İZ formalı akta kimin izahatları əlavə edilməlidir?
- A))Şahidlərin, zərərçəkənin;
- B) Müəssisənin rəhbərinin;
- C) Həmkarlar ittifaqı komitəsinin;
- D) Sex rəisinin;
- E) Əməyin mühafizəsi komissiyasının nümayəndəsinə.
31. İZ formalı akta hansı sənədlər əlavə edilməlidir?
- A))İş yerinin (avadanlıqların, qurğuların) vəziyyəti, təhlükəli və zərərli istehsalat amillərini xarakterizə edən planlar, sxemlər və başqa sənədlər;
- B) Müəssisənin planı;
- C) Bədbəxt hadisə baş vermiş sahənin planı;
- D) Müəssisə və bədbəxt hadisə baş vermiş sahənin planı;
- E) Zərərli istehsalat amillərini xarakterizə edən planlar.
32. İZ formalı akta hansı rəy əlavə edilir?
- A))Tibbi rəy;
- B) Sex rəisinin rəy;
- C) Müəssisə rəhbərinin rəyi;
- D) Həmkarlar ittifaqı komitəsinin rəyi;
- E) Kadrlar şöbəsinin rəisinin rəyi.
33. Tədqiqat qurtardıqdan sonra İZ formalıakt kimə göndərilir?
- A))Zərərçəkənə, sex rəisinə, əməyin xidməti rəisinə (mühəndisinə, dövlət əmək müfəttişliyinə);
- B) Müəssisənin rəhbərinə, əmək və əhalinin sosial müdafiə nazirliyinə;

- C) Həmkarlar ittifaqı təşkilatına;
D) “Dövlət daq” texniki nəzarət komitəsinə;
E) Əməyin xidməti rəisinə.
34. İZ formalı akt və materialları ilə birlikdə bədbəxt hadisə qeydə alınan müəssisədə neçə il saxlanmalıdır?
A))45
B) 50
C) 55
D) 60
E) 65
35. Zərərçəkənin əmək qabiliyyətinin müvəqqəti itirilməsi vaxtı qurtaran kimi İZ formalı aktın hansı bəndi doldurulmalıdır?
A))Bədbəxt hadisələrin nəticələri haqqında 14 – cü bənd;
B) Bədbəxt hadisələrin təfsilatı haqqında 11 – ci bənd;
C) Bədbəxt hadisələrin şahidləri haqqında 13 – cü bənd;
D) Xarab olmuş avadanlıq və alətlərin dəyəri haqqında 15-ci bənd;
E) Xarab olmuş avadanlıq və alətlərin dəyəri haqqında 25-ci bənd.
36. Bədbəxt hadisənin təfsilatı haqqında 14 – ci bənd kim tərəfindən doldurulmalıdır?
A))Hadisə baş vermiş sexin rəhbəri;
B) Hadisə baş vermiş müəssisənin rəhbəri;
C) Müəssisənin həmkarlar ittifaqı təşkilatı;
D) Müəssisənin rəhbərliyi tərəfindən təşkil olunmuş komissiya tərəfindən;
E) Əmək mühafizəsi xidmətinin rəisi tərəfindən.
37. 14 – cü bəndin barədə hansı təşkilata məlumat göndərilir?
A))Dövlət əmək müfəttişliyinə, əmək mühafizəsi xidmətinin rəisinə;
B) Hadisə baş vermiş müəssisənin rəhbərinə, müəssisənin həmkarlar ittifaqına;
C) Müəssisə rəhbərliyi tərəfindən təşkil olunmuş komissiyaya, sex rəisinə;
D) “Dövlət daq” texniki nəzarət komitəsinə, müəssisənin rəhbərinə;
E) Əməyin xidməti rəisinə.
38. Müəssisədə başqa təşkilat tərəfindən göndərilmiş işçi ilə baş vermiş bədbəxt hadisə hansı təşkilat tərəfindən təhqiq edilir?
A))Hadisə baş vermiş müəssisə müdiriyyətinin yaratdığı komissiya tərəfindən, zərərçəkənin mənsub olduğu təşkilatın nümayəndəsinin iştirakı ilə;
B) Hadisə baş vermiş müəssisə müdiriyyətinin yaratdığı komissiya tərəfindən;
C) Zərərçəkənin mənsub olduğu təşkilatın yaratdığı komissiya tərəfindən;
D) Zərərçəkənin mənsub olduğu təşkilatın nümayəndəsinin iştirakı ilə;
E) Zərərçəkənin mənsub olduğu təşkilatın müdiriyyətinin yaratdığı komissiya tərəfindən.
39. Başqa təşkilat tərəfindən göndərilmiş işçi ilə baş vermiş bədbəxt hadisə hansı təşkilat tərəfindən uçota alınır?
A))Zərərçəkənin mənsub olduğu təşkilat tərəfindən;

- B) Bədbəxt hadisə baş vermiş təşkilat tərəfindən;
C) Zərəcəkənin mənsub olduğu və bədbəxt hadisə baş vermiş təşkilat tərəfindən;
D) Başqa təşkilatlar tərəfindən;
E) Müdiriyyətinin yaratdığı komissiya tərəfindən.
40. Bir müəssisə başqa müəssisənin sahəsində iş görərkən işçi ilə baş vermiş bədbəxt hadisə hansı təşkilat tərəfindən təhqiq edilir və uçota alınır?
A) İş gördüyü müəssisə tərəfindən;
B) İşlədiyi müəssisə tərəfindən;
C) İş gördüyü və işlədiyi müəssisə tərəfindən;
D) Başqa müəssisə tərəfindən;
E) Müdiriyyətinin yaratdığı komissiya tərəfindən.
41. Ağır xəsarətlərlə, qrup halında və ölümlə nəticələnmiş bədbəxt hadisələrin təhqiqatı hansı komissiya tərəfindən təhqiq edilir?
A) Dövlət əmək müfəttişliyinin rəisinin əmri ilə yaradılan komissiya tərəfindən;
B) Müəssisə rəhbərliyi tərəfindən yaradılmış komissiyaya tərəfindən;
C) Müəssisənin həmkarlar ittifaqı təşkilatı tərəfindən yaradılmış komissiyaya tərəfindən;
D) Sex rəisi tərəfindən yaradılmış komissiyaya tərəfindən;
E) Müdiriyyətinin və həmkarlar ittifaqı təşkilatı tərəfindən yaradılmış komissiyaya tərəfindən.
42. Dövlət əmək müfəttişliyinin rəisinin əmri ilə yaranmış komissiyaya kim sədrlik edir?
A) Baş əmək müfəttişliyi;
B) Müəssisənin həmkarlar ittifaqı təşkilatının sədri;
C) Müəssisənin rəhbəri;
D) Sex rəisi;
E) Müəssisənin mühasibat şöbəsinin rəhbəri.
43. Dövlət əmək müfəttişliyinin yaratdığı komissiyanın tərkibinə kimlər daxil edilir?
A) Xəsarət baş vermiş müəssisənin yuxarı orqanının və müəssisənin rəhbər vəzifəli nümayəndəsi, əməyin mühafizəsi komissiyasının sədri;
B) Sex rəisinin həmkarlar ittifaqı təşkilatının nümayəndəsi;
C) "Dövlət daq" texniki nəzarət komissiyasının və müəssisənin rəhbərinin nümayəndəsi;
D) Xəsarət alan şəxsin və hadisənin şahidlərinin nümayəndəsi;
E) Müəssisənin mühasibat şöbəsinin rəhbəri.
44. Ağır xəsarətlər zamanı tədqiqatlar komissiya tərəfindən neçə gün müddətində aparılmalıdır?
A) 20
B) 25
C) 30
D) 35
E) 40
45. Ağır xəsarətlər zamanı tədqiqat komissiyası tərəfindən neçə ədəd xüsusi tədqiqat aktı tərtib edilməlidir?
A) 5

- B) 6
 - C) 7
 - D) 8
 - E) 9
46. Ağır xəsarətlər, qrup halında ölümlə nəticələnmiş bədbəxt hadisə müəssisənin rəhbəri hansı təşkilatlara gün ərzində məlumat verilməlidir?
- A))Dövlət əmək müfəttişliyinə, yuxarı təsərrüfatlar orqanına, sahə həmkarlar ittifaqına;
 - B) Təhlükəsizlik nazirliyinə;
 - C) Dövlət müdafiə nazirliyinə;
 - D) Təhlükəsizlik və müdafiə nazirliyinə;
 - E) Daxili işlər nazirliyinə.
47. Xüsusi təhqiqat üzrə komissiyanın tələbi ilə müəssisənin müdiri əsas neçə şərti yerinə yetirməyə borcludur?
- A))4
 - B) 5
 - C) 6
 - D) 7
 - E) 8
48. Komissiyanın üzvləri kimlərdən yazılı və şifahi izahat almaq hüququna malikdir?
- A))Müəssisənin, onun struktur bölmələrinin rəhbərliyindən, şahidlərdən;
 - B) Xəsarət alan şəxsdən, sex rəisindən;
 - C) Sex rəisindən, həmkarlar ittifaqı komitəsindən;
 - D) Xəsarət alan şəxsdən, sex rəisindən, həmkarlar ittifaqı komitəsindən;
 - E) Sex rəisindən, şahidlərdən.
49. Xüsusi təhqiqat komissiyası sədrinin sərəncamı ilə hansı komissiya yaradıla bilər?
- A))Ekspert komissiyası;
 - B) Müəssisə tərəfindən yaradılmış komissiya;
 - C) Həmkarlar komitəsi tərəfindən yaradılmış komissiya;
 - D) Müəssisənin müdiriyyəti və həmkarlar komitəsi tərəfindən yaradılmış komissiya;
 - E) Əmək müfəttişliyinin rəisinin əmri ilə yaradılan komissiya.
50. Müəssisənin müdiriyyəti İZ formalı akta əsasən hansı komitənin müəyyən etdiyi formalar üzrə zərərçəkənlər haqqında hesabat tərtib edir?
- A))AR Dövlət statistikas;
 - B) Dövlət əmək müfəttişliyi;
 - C) “Dövlət daq” texniki nəzarət;
 - D) Əmək və əhəlinin sosial müdafiəsi;
 - E) Əmək və əhəlinin sosial nazirliyi.
51. Komissiya tərəfindən təklif edilmiş tədbirlərin yerinə yetirilməsi və əməyin mühafizəsi tələbləblərinin yol verilmiş şəxslərin cəzalandırılması barədə müvafiq əmr kim tərəfindən verilməlidir?
- A))Müəssisənin rəhbəri;
 - B) Sex rəisi;

- C) Həmkarlar təşkilatı;
D) Əməyin mühafizəsi komissiyasının sədri;
E) Dövlət əmək müfəttişliyinin rəhbəri.
52. Bir adamın həlak olması ilə nəticələnən bədbəxt hadisələr hansı orqanlarda müzakirə olunmalıdır?
A))Dövlət əmək müfəttişliyində;
B) İqtisadi inkişaf nazirliyində;
C) Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirliyində;
D) Fövqəladə hallar nazirliyində;
E) Həmkarlar təşkilatında.
53. İki və daha artıq adamın həlak olması ilə nəticələnən bədbəxt hadisələr zamanı hansı nazirlikdə müzakirə olunur?
A))AR Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirliyində;
B) Fövqəladə hallar nazirliyində;
C) İqtisadi inkişaf nazirliyində;
D) Dövlət əmək müfəttişliyində;
E) Həmkarlar təşkilatı.
54. İki və daha artıq adamın həlak olması ilə nəticələnən bədbəxt hadisələr haqda lazım gəldikdə hansı nazirliyə məlumat verilir?
A))AR Nazirlər kabinetinə;
B) İqtisadi inkişaf nazirliyinə;
C) Turizm və mədəniyyət nazirliyinə;
D) Fövqəladə hallar nazirliyinə;
E) Daxili işlər nazirliyinə.
55. Bədbəxt hadisə və istehsalat travmaları zamanı hansı hadisələr baş verir?
A))İstehsalata əmək təhlükəsizliyi qaydalarının pozulması;
B) Sürüşmələr;
C) Zəlzələlər;
D) Yağıntılar;
E) Təbii hadisə.
56. Zərərli istehsalat amillərinin təsiri nəticəsində inkişaf edən xəstəlik hansı xəstəlik adlanır?
A))Peşə xəstəliyi;
B) Sarılıq xəstəliyi;
C) Soyuqdəymə xəstəliyi;
D) Şəkər xəstəliyi;
E) Qızılça xəstəliyi.
57. İstehsalat travmaları və peşə xəstəliklərinin səbəblərini neçə qrupa bölmək olar?
A))4
B) 5
C) 6
D) 7

- E) 8
58. İstehsalat zədələnmələrindən hansı texniki səbəblər qrupuna aiddir?
- Maşın və avadanlıqların nasaz olması texnoloji proseslərə əməl edilməməsi;
 - Avadanlıqların, nəqliyyat vasitələrinin və alətlərin istismar qaydalarının pozulması;
 - İş yerinin təşkilindəki nöqsanlar;
 - Material və məmulatların daşınma, iş yerində və anbarda yığılma qaydasının pozulması;
 - Texnoloji reqlamentin və rejimlərin pozulması.
59. İstehsalat zədələnmələrinin hansı təşkilatı səbəblər qrupuna aiddir?
- Ərazinin, yol və keçidlərin qaydada saxlanılmaması, təhlükəsizlik əmək üsullarının fəhlələrə lazımi qədər öyrədilməməsi;
 - Əlverişsiz işıqlandırma;
 - Texnoloji proseslərin qeyri mükəmməlliliyi;
 - Ağır və təhlükəli işlərin lazımi qədər mexanikləşdirilməməsi;
 - Material və konstruksiyaların qüsurları.
60. İstehsalat zədələnmələrinin hansı psixofizioloji səbəblər qrupuna aiddir?
- İşçilərdə özünə nəzarətin zəifləməsi;
 - İş zonasının havasında zərərli qarışıqların norma həddindən artıq olması;
 - Şəxsi gigiyena qaydalarının pozulması;
 - Təhlükəsizlik əmək üsullarının işçilərə lazımi qədər öyrədilməməsi;
 - Əlverişsiz işıqlandırma.
61. İstehsalatda bədbəxt hadisələrin təhqiqi və uçotu haqqında əsasnaməyə əsasən hansı bədbəxt hadisələr araşdırılır?
- Gün ərzində istehsalatda və ondan kənarında, müdiriyyətin tapşırığını yerinə yetirərkən, fəhlə və qulluqçuları işə aparıb gətirərkən;
 - Təbii ölüm;
 - Özünəqəsd;
 - Zərərçəkənlərin cinayət törədərkən aldığı zədə;
 - İntihar hadisələri zamanı.
62. İstehsalatda baş vermiş bədbəxt hadisələrin qiymətləndirilməsi üçün tezlik əmsalı hansı düstula hesablanır?
- $K_T = \frac{A}{B} \cdot 1000;$
 - $K_a = \frac{D}{A};$
 - $K_a = K_t \cdot K_{2a} = \frac{D}{B} \cdot 1000;$
 - $K_a = \frac{A_d}{B};$
 - $K_1 = \frac{A_1}{B}.$
63. Tezlik əmsalı hesabat dövründə neçə nəfər işçiyə düşən bədbəxt hadisələrin sayıdır?
- 1000
 - 100
 - 10
 - 2000

- E) 3000
64. İstehsalatda zədələnmələrin sayını qiymətləndirmək üçün ağırlıq əmsalı hansı düsturla hesablanır?
- A) $K_a = \frac{B}{A}$;
- B) $K_T = \frac{A}{B} \cdot 1000$;
- C) $K_d = \frac{A_d}{B}$;
- D) $K_a = \frac{D}{B}$;
- E) $K_1 = \frac{A_1}{B}$.
65. Ağırlıq əmsalı hesabat dövründə neçə bədbəxt hadisəyə düşən iş gününün sayıdır?
- A) 1
- B) 10
- C) 50
- D) 100
- E) 1000
66. İstehsalat zədələnmələri və peşə xəstəlikləri neçə üsulla təhqiq edilir?
- A) 8
- B) 4
- C) 7
- D) 6
- E) 9
67. Bədbəxt hadisələr zamanı Statistik üsulla nə təhqiq edilir?
- A) Müəssisədə bir neçə il ərzində zədələnmələr haqqında toplanmış materiallar;
- B) Zədələnmələrin iqtisadi ziyanı;
- C) İnsan – maşın istehsal münasibəti sistemi;
- D) Hadisələrin xüsusiyyətlərinə görə qrupları;
- E) Əlverişsiz texniki mənbəli amillərin təhlükəlilik dərəcələri.
68. Bədbəxt hadisələr zamanı Qrup üsulu ilə nə təhqiq edilir?
- A) Zədələnmələr ayrı – ayrı cəhətlərinə görə qruplaşdırılaraq təhqiq edilməsi;
- B) Zədələnmələrin fizioloji, psixoloji və sosial səbəbləri;
- C) Zədələnmələrin iqtisadi ziyanı;
- D) Əlverişsiz texniki mənbəli amillərin təhlükəlilik dərəcələri;
- E) İnsan – maşın istehsal münasibəti sistemi.
69. Bədbəxt hadisələr zamanı Topoqrafik üsulla nə təhqiq edilir?
- A) Bədbəxt hadisələr baş vermiş avadanlıqların yerləşmə planları şərti işarələr üzrə qeydə alınır və təhqiq edilir;
- B) Əlverişsiz texniki mənbəli amillərin təhlükəlilik dərəcələri təhqiq edilir;

- C) Hadisə baş verdiyi yerdə əmək və texnoloji proseslər, iş yeri, əməyin santariya gigiyenik şəraiti, mühafizə vasitələri və s. birlikdə təhqiq edilir;
- D) Hadisələr xüsusiyyətlərinə görə qruplaşdırılaraq təhqiq edilir;
- E) Müəssisədə bir neçə il ərzində zədələnmələr haqqında toplanmış statistika materialları təhqiq edilir.
70. Bədbəxt hadisələr zamanı Texniki üsulla nə təhqiq edilir?
- A) Əlverişsiz texniki mənbəli amillərin təhlükəsizlik dərəcələri;
- B) İnsan – maşın istehsal münasibəti sistemləri;
- C) Hadisələrin baş verməsinin avadanlıqların yerləşmə planında şərti işarələr üzrə qeydə alınması və təhqiq edilməsi;
- D) Əlverişsiz meteoroloji şərait;
- E) Mühafizə vasitələri.
71. Erqonomik üsul vasitəsi ilə nə təhqiq edilir və öyrənilir?
- A) İnsan – maşın istehsal mühiti;
- B) Əlverişsiz texniki mənbəli amillər;
- C) Müəssisədə bir neçə il ərzində zədələnmələr haqqında toplanmış statistik materiallar;
- D) Hadisə baş verdiyi yerdə əmək və texnoloji proseslər, iş yeri, avadanlıqlar;
- E) Əməyin santariya gigiyenik şəraiti, mühafizə vasitələri.
72. Bədbəxt hadisələr zamanı İqtisadi üsul nəyi təyin edir?
- A) Zədələnmələrin iqtisadi ziyanını;
- B) İşçiyə dəyən maddi zərəri;
- C) İşəgötürənə dəyən maddi zərəri;
- D) Mühafizə vasitələrinə dəyən zərəri;
- E) Texnoloji qurğulara dəyən zərəri.
73. Psixofizioloji təhlil üsulunda nə təhqiq edilir?
- A) Zədələnmələrin fizioloji, psixoloji və sosial səbəbləri birlikdə təhqiq edilir;
- B) Zədələnmələrin fizioloji səbəbləri təhqiq edilir;
- C) Zədələnmələrin psixoloji və sosial səbəbləri birlikdə təhqiq edilir;
- D) Zədələnmələrin fizioloji və psixoloji səbəbləri birlikdə təhqiq edilir;
- E) Zədələnmələrin sosial səbəbləri təhqiq edilir;
74. Hadisə baş verdikdə Monoqrafik üsulla nə təhqiq edilir?
- A) Əmək və texnoloji proseslər, iş yeri, avadanlıqlar, əməyin santar – gigiyenik şəraiti, mühafizə vasitələri və s. birlikdə təhqiq edilir;
- B) Əlverişsiz texniki mənbəli amillərin təhlükəlilik dərəcələri;
- C) İnsan – maşın istehsal münasibəti sistemi;
- D) Mühafizə vasitələri;
- E) Əmək şəraiti.
75. Son illər texniki və sanitariya – gigiyena səbəblərdən baş verən bədbəxt hadisələrin azaldınması nə ilə izah edilir?
- A) Elmi texniki tərəqqinin sürətlə inkişafı ilə;
- B) Maşınların düzgün idarə edilməsi ilə;
- C) Əməyin mühafizə qaydalarına düzgün riayət edilməsi ilə;

- D) Sanitar – gigiyenik qaydalara düzgün riayət edilməməsi ilə;
E) Texnikadan düzgün istifadə edilməməsi ilə.
76. Zərərlərlərin neçə faizi təşkilatı və şəxsi səbəblərdən baş verir?
A))70
B) 60
C) 80
D) 50
E) 90
77. Zərərlərlərin neçə faizi təhlükəsizlik qaydalarına riayət olunmamasından baş verir?
A))14
B) 10
C) 12
D) 15
E) 20
78. Zərərlərlərin neçə faizi ehtiyatsızlıqdan, mühafizə vasitələrindən qeyri – düzgün istifadə edilmədikdə baş verir?
A))13
B) 15
C) 12
D) 14
E) 10
79. Zərərlərlərin neçə faizi icazə olmadan işin yerinə yetirilməsi və təhlükəli sahədə yerləşməsi ucbatından baş verir?
A))11
B) 10
C) 7
D) 12
E) 15
80. Peşə xəstəlikləri nə vaxt yaranır?
A))Peşə zəhərlənmələrinin təsiri nəticəsində ;
B) Bədbəxt hadisə nəticəsində;
C) Müdiriyyətin tapşırığını yerinə yetirərkən;
D) Təşkilatın nəqliyyatında fəhlə və qulluqçuları iş yerinə apararkən;
E) İş yerindən qayıdarkən;
81. Zəhərlənmə zamanı tibbi müəssisənin həkimi hara məlumat verməlidir?
A))Yerli sanitariya epidemiologiya stansiyasına (SES);
B) Tibbi müəssisəsinə;
C) Rəhbərliyə;
D) Sex rəisinə;
E) Dövlət müfəttişliyinə.
82. Tibbi müəssisənin həkimi neçə saatdan sonra zəhərlənmə haqqında yerli sanitariya epidemiologiya stansiyasına (SES) məlumat göndərməlidir?
A))24
B) 18
C) 25
D) 26

- E) 28
83. Əmək gigiyenası nəyi öyrədir?
- A))Əmək prosesinin və istehsalat mühitinin insanın işgüzarlığına və sağlamlığına təsirini öyrədən elmdir;
 - B) İstehsalat prosesini öyrənən elmdir;
 - C) Bədbəxt hadisənin səbəbini öyrənən elmdir;
 - D) Yanğın təhlükəsizliyini öyrənən elmdir;
 - E) Nəqliyyat hadisəsinin səbəbini öyrənən elmdir.
84. İstehsalat sanitariyası nə deməkdir?
- A))Zəhərli istehsalat amillərinin təsirini qarşısını alan təşkilatı, gigiyenik və sanitariya texniki tədbirlər sistemidir;
 - B) Yanğının qarşısını alan texniki tədbirlər sistemidir;
 - C) Bədbəxt hadisənin qarşısını alan texniki tədbirlər sistemidir;
 - D) Nəqliyyat hadisəsinin qarşısını alan texniki tədbirlər sistemidir;
 - E) İstehsalatda bədbəxt hadisələrin səbəbini öyrənən elmdir;
85. Açıq havada işlər aparılarkən sanitar – gigiyena məsələlərinin həllini çətinləşdirən neçə səbəb var?
- A))2
 - B) 1
 - C) 4
 - D) 3
 - E) 8
86. Müəssisələr onlardan ayrılan zərərliklərin xarakterinə görə neçə sinfə bölünür?
- A))5
 - B) 4
 - C) 3
 - D) 6
 - E) 7
87. I sinif sanitar mühafizə zonasının ölçüsü neçə metr olmalıdır?
- A))1000m;
 - B) 900m;
 - C) 1100m;
 - D) 1050m;
 - E) 950m.
88. II sinif sanitar mühafizə zonasının ölçüsü neçə metr olmalıdır?
- A))500m;
 - B) 1000m;
 - C) 400m;
 - D) 600m;
 - E) 700m.
89. III sinif sanitar mühafizə zonasının ölçüsü neçə metr olmalıdır?
- A))300m;
 - B) 400m;
 - C) 200m;
 - D) 500m;
 - E) 100m.

90. IV sinif sanitariya mühafizə zonasının ölçüsü neçə metr olmalıdır?

- A) 100m;
- B) 200m;
- C) 50m;
- D) 250m;
- E) 300m.

91. V sinif sanitariya mühafizə zonasının ölçüsü neçə metr olmalıdır?

- A) 50m;
- B) 100m;
- C) 25m;
- D) 150m;
- E) 200m.

92. Müəssisə ərazisində avtomobil yolunun işlək hissəsinin eni (B_1) birtərəfli hərəkət üçün hansı düsturla hesablanır?

- A) $B_1 = B_{max} + 1,8m$;
- B) $B_1 = B_{max} + 1,4m$;
- C) $B_1 = B_{max} + 2,1m$;
- D) $B_1 = B_{max} + 2,2m$;
- E) $B_1 = B_{max} + 1,6m$.

93. Müəssisə ərazisində avtomobil yolunun işlək hissəsinin eni ikitərəfli hərəkət (B_2) üçün hansı düsturla hesablanır?

- A) $B_2 = B_{max} + 2,7m$;
- B) $B_2 = B_{max} + 2,3m$;
- C) $B_2 = B_{max} + 1,5m$;
- D) $B_2 = B_{max} + 2,5m$;
- E) $B_2 = B_{max} + 2,0m$.

94. Sənaye müəssisəsi ərazisində bina və qurğuların tikinti sıxlığı normasına uyğun gələn rəqəm hansıdır?

- A) 40 – 60%;
- B) 20 – 30%;
- C) 30 – 40%;
- D) 70 – 80%;
- E) 10 – 20%.

95. İstehsalat otaqları layihələndirilərkən otağın hündürlüyü neçə metr olmalıdır?

- A) 3,0
- B) 2,8
- C) 2,9
- D) 3,3
- E) 4,0

96. İstehsalat otaqları layihələndirilərkən bir işçi üçün neçə m^2 iş sahəsi nəzərdə tutulmalıdır?

- A) 4,5 m^2 ;
- B) 4,8 m^2 ;
- C) 5,0 m^2 ;
- D) 3,7 m^2 ;

- E) $4,0 \text{ m}^2$.
97. İstehsalat otaqları layihələndirilərkən bir işçi üçün neçə m^3 həcm nəzərdə tutulmalıdır?
- A) 15 m^3 ;
 - B) 13 m^3 ;
 - C) 11 m^3 ;
 - D) 12 m^3 ;
 - E) 14 m^3 .
98. Avadanlıqlar və qurğular arasındakı məsafə nə qədər olmalıdır?
- A) 1m ;
 - B) 2m ;
 - C) $2,5\text{m}$;
 - D) $0,5\text{m}$;
 - E) 3m .
99. İstehsalat otaqlarında bütün elektrik qurğuları və elektrikle işləyən avadanlıqlar, hərəkətdə olan nəqliyici və qaldırıcı qurğuların gövdələri hara birləşdirilməlidir?
- A) Yerlə;
 - B) Turuba ilə;
 - C) Naqillə;
 - D) Su kəməri ilə;
 - E) Qaz kəməri ilə.
100. Sənaye müəssisələrində sağlam – gigiyenik şərait yaratmaq məqsədi ilə layihələrdə hansı otağın olması nəzərdə tutulmalıdır?
- A) Sanitariya – məişət otaqları;
 - B) İdman zalı;
 - C) Oxu zalı;
 - D) Oxu və idman zalı;
 - E) Səhiyyə məntəqəsi.
101. Aşağıdakılardan hansı əməyin gigiyenası elminin tədqiqat pretmetinə deyil, istehsalat sanitariyasının həll etdiyi məsələlərə aiddir?
- A) Zərərli və zəhərli istehsalat faktoru üçün yol verilən normaların təyini;
 - B) Texnoloji proseslərin öyrənilməsi;
 - C) Fərdi mühafizə vasitələrinin yaradılması;
 - D) Sanitar – məişət qurğularının tədqiqi;
 - E) Fərdi mühafizə vasitələrinin yaradılması.
102. Zədələnmələr neçə qrupa bölünür?
- A) 2
 - B) 4
 - C) 3
 - D) 5
 - E) 8
103. Kəskin zədələnmələr neçə əmələ gəlir?
- A) Qısa müddət ərzində böyük miqdar maddənin təsiri altında;
 - B) Uzun müddət insan orqanizminə kiçik miqdarda daimi təsirdə;
 - C) Normal şəraitdə maddənin təsirindən;
 - D) Zəhərli maddələrin miqdarı normadan az olduqda;

- E) Təmiz havanın təsiri altında.
104. Xroniki zəhərlənmələr necə əmələ gəlib?
- A))Uzun müddət insan orqanizminə kiçik miqdarda daimi təsirdə;
 - B) Normal şəraitdə maddənin təsirindən;
 - C) Zəhərli maddələrin miqdarı normadan az olduqda;
 - D) Qısa müddət ərzində böyük miqdar maddənin təsiri altında;
 - E) Təmiz havanın təsiri altında.
105. Zəhərli maddələrin zəhərlilik ölçüsü nə ilə müəyyən edilir?
- A))Yol verilən qatılıqla (YVQ);
 - B) Normal şəraitlə;
 - C) Zəhərli maddələrin miqdarının artması ilə;
 - D) Zəhərli maddələrin miqdarının azalması ilə;
 - E) Havada olan zəhərli maddələrin cəmi ilə.
106. Yol verilən qatılıq nədir?
- A))Zəhərli maddələrin istehsalat zonasında elə qatılığıdır ki, iş günü ərzində işçinin sağlamlığına heç bir təsir olmur;
 - B) Zəhərli maddələrin istehsalat zonasında elə qatılığıdır ki, iş günü ərzində işçilərin sağlamlığına təsir edir;
 - C) Zəhərli maddələrin istehsalat zonasında elə qatılığıdır ki, iş günü ərzində işçilərə təsir edir, sonra isə keçib gedir;
 - D) Zəhərli maddələrin istehsalat zonasında elə qatılığıdır ki, ətraf mühitdə arzu edilməz dəyişikliklər baş verir;
 - E) Zəhərli maddələrin istehsalat zonasında elə qatılığıdır ki, iş günü ərzində işçilərə təsir edir, sonra isə keçib getmir.
107. Maddələr təhlükəliliyinə görə neçə sinfə bölünür?
- A))4
 - B) 5
 - C) 3
 - D) 7
 - E) 9
108. I sinif təhlükəli maddələrin yol verilən qatılığı (YVQ) nə qədər olmalıdır?
- A))Yol verilən qatılıq(YVQ) $< 0,1 \text{ mq/m}^3$;
 - B) $YVQ < 0,3 \text{ mq/m}^3$;
 - C) $YVQ > 0,2 \text{ mq/m}^3$;
 - D) $YVQ > 0,15 \text{ mq/m}^3$;
 - E) $YVQ > 0,2 \text{ mq/m}^3$.
109. II sinif təhlükəli maddələrin yol verilən qatılığı (YVQ) nə qədər olmalıdır?
- A))Yol verilən qatılıq(YVQ) $< 0,1 - 1 \text{ mq/m}^3$;
 - B) $YVQ < 0,2 \text{ mq/m}^3$;
 - C) $YVQ < 0,3 \text{ mq/m}^3$;

- D) $YVQ < 0,4 \text{ mq/m}^3$;
 E) $YVQ > 0,1 \text{ mq/m}^3$.
- 110.III sinif təhlükəli maddələrin yol verilən qatılığı (YVQ) nə qədər olmalıdır?
 A))Yol verilən qatılıq($YVQ < 0,1 - 10 \text{ mq/m}^3$);
 B) $YVQ < 1,5 \text{ mq/m}^3$;
 C) $YVQ < 1,2 \text{ mq/m}^3$;
 D) $YVQ > 1,0 \text{ mq/m}^3$;
 E) $YVQ > 1,5 \text{ mq/m}^3$.
- 111.IV sinif təhlükəli maddələrin yol verilən qatılığı (YVQ) nə qədər olmalıdır?
 A))Yol verilən qatılıq($YVQ > 10 \text{ mq/m}^3$);
 B) $YVQ < 11 \text{ mq/m}^3$;
 C) $YVQ < 15 \text{ mq/m}^3$;
 D) $YVQ < 12 \text{ mq/m}^3$;
 E) $YVQ < 13 \text{ mq/m}^3$.
- 112.Müxtəlif maddələrin kombina olunmuş şəkildə təsirinin neçə növü var?
 A))2
 B) 3
 C) 4
 D) 6
 E) 8
- 113.Orqanizmin ayrı – ayrı üzvünə təsir edən müxtəlif maddələr necə adlanar?
 A))Təcrid olunmuş;
 B) Birgə təsir;
 C) Tək – tək təsir;
 D) Öz – özünə təsir;
 E) Qrup halında təsir.
- 114.Orqanizmin eyni üzvünə təsir edən müxtəlif maddələr necə adlanar?
 A))Birgə təsir;
 B) Təcrid olunmuş;
 C) Tək – tək təsir;
 D) Öz – özünə təsir;
 E) Qrup halında təsir.
- 115.Müxtəlif maddələrin qatılıqlarının onların müəyyən olunmuş yol verilə bilən qatılığına nisbəti ($\frac{c}{YVQ}$) necə olmalıdır?
 A)) $\frac{c_n}{YVQ_n} \leq 1$;

- B) $\frac{C_n}{FVQ_n} = 1;$
C) $\frac{C_n}{FVQ_n} \approx 1;$
D) $\frac{C_n}{FVQ_n} > 1;$
E) $\frac{C_n}{FVQ_n} < 1.$

116. Mənşəyinə görə tozlar neçə qrupa bölünür?

- A) 3
B) 4
C) 2
D) 5
E) 6

117. Tozlar havadakı vəziyyətinə görə neçə qrupa bölünür?

- A) 2
B) 3
C) 4
D) 5
E) 6

118. İstehsalat tozları maşın və mexanizmlərinə necə təsir edir?

- A) Sürtünən hissələrin aşınmasına və buraxılan məhsulların keyfiyyətinin aşağı düşməsinə səbəb olur;
B) Maşınların tam sıradan çıxmasına səbəb olur;
C) Məhsulların keyfiyyətinin yaxşılaşmasına səbəb olur;
D) Maşınların sürtünən hissələrini yaxşılaşdırır;
E) Maşınların sürtünən hissəsini və məhsulun keyfiyyətini yaxşılaşdırır.

119. İnsanlar uzun müddət toz mühitində işlədikdə hansı xəstəliyə tutulurlar?

- A) Konyktivit, dermatit və pnevmokonioz xəstəliyinə;
B) Soyuqdəym xəstəliyinə;
C) Başağrısı xəstəliyinə;
D) Vərəm xəstəliyinə;
E) Mədə - bağırsaq xəstəliyinə.

120. Havanın tozluğu nə ilə xarakterizə olunur?

- A) Vahid həcmdə tozun çəkisi və ya verilmiş həcmdə tozun sayı ilə;
B) Yüz qramda olan tozun sayı ilə;
C) Yüz qramda olan tozun çəkisi ilə;
D) Yüz qramda olan tozun sayı və çəkisi ilə;
E) Tozun ümumi çəkisi ilə.

121. Tozluğun vahidi nədir?

- A) $mq/m^3;$

- B) qr/m^3 ;
- C) kq/m^3 ;
- D) q/m^2 ;
- E) mq/m^2 .

122. Laboratoriya şəraitində havada tozun miqdarını hansı üsulla təyin edilir?

- A))Çəki üsulu ilə;
- B) Say üsulu ilə;
- C) Akustik üsulla;
- D) Fotometrik üsulla;
- E) Elektrik üsulla.

123. Çəki üsulu ilə havanın tozluğu hansı üsulla hesablanır?

- A) $G = \frac{m \cdot 1000}{v_0 \cdot t}$;
- B) $G = \frac{m \cdot 1000 \cdot H}{v_0 \cdot t}$;
- C) $G = \frac{m \cdot 1000}{v_0 \cdot t \cdot H}$;
- D) $G = \frac{m \cdot T \cdot 1000}{v_0 \cdot t \cdot H}$;
- E) $G = \frac{m \cdot 1000}{v_0 \cdot t \cdot 273}$.

124. Havanın həcmi normal şəraitə gətirmək üçün hansı düsturdan istifadə edilir?

- A) $v_0 = \frac{v_f \cdot 273 \cdot H}{(273 + T) \cdot 760}$;
- B) $v_0 = \frac{v_f \cdot 273 \cdot 760}{(273 + T) \cdot H}$;
- C) $v_0 = \frac{(273 + T) \cdot H}{v_f \cdot 273 \cdot H}$;
- D) $v_0 = \frac{(273 + T) \cdot 760}{v_f \cdot 273 \cdot H}$;
- E) $v_0 = \frac{v_f \cdot H}{(273 + T) \cdot 273 \cdot 760}$.

125. Tozların təmizlənməsi üçün neçə üsuldən istifadə edilir?

- A))2
- B) 3
- C) 4
- D) 5
- E) 6

126. İstehsalatda tozlar havadakı vəziyyətinə görə neçə qrupa bölünür?

- A))2
- B) 3
- C) 4
- D) 5
- E) 6

127. Ventilyasiya sistemləri hava mübadiləsinin dövriyyə dərəcəsi hansı düsturla hesablanır?

A) $n = \frac{L}{V}$;

B) $L = \frac{M}{K_2 - K_1}$;

C) $L = n_1 L_0$;

D) $L_2 = \frac{3.6 Q}{c_p(t_d - t_n)}$;

E) $L_f = 3600A \cdot V_{or}$.

128. Normal şəraitli və zərərli maddələr ayrılmayan şəraitdə otaqlarda tələb olunan hava mübadiləsi (L) hansı düsturla hesablanır?

A) $L = n_i \cdot L_0$;

B) $n = \frac{L}{V}$;

C) $L_1 = \frac{M}{K_2 - K_1}$;

D) $L_2 = \frac{3.6 Q_0}{c_p(t_d - t_n)}$;

E) $L_f = 3600A \cdot V_{or}$.

129. İstehsalat otaqlarının həcmi 20 m³ olduqda tələb olunan hava mübadiləsi neçə m³/saat olmalıdır?

A) 30

B) 20

C) 10

D) 15

E) 8

130. İstehsalat otaqlarının həcmi 30 m³ olduqda tələb olunan hava mübadiləsi neçə m³/saat olmalıdır?

A) 20

B) 30

C) 40

D) 15

E) 8

131. Otaqlarda qazı, tozu, artıq nəmliyi kənar etmək üçün hava mübadiləsi hansı düsturla hesablanır?

A) $L_1 = \frac{M}{K_2 - K_1}$;

B) $n = \frac{L}{V}$;

C) $L = n_1 L_0$;

D) $L_2 = \frac{3.6 Q_0}{c_p(t_d - t_n)}$;

E) $L_f = 3600A \cdot V_{or}$.

132. Otaqlarda əmələ gələn izafi istiliyi kənar etmək üçün hava mübadiləsi necə hesablanır?

- A) $L_2 = \frac{3.6 Q_0}{c_p(t_d - t_n)}$;
- B) $L = n_i \cdot L_0$;
- C) $L_1 = \frac{M}{K_2 - K_1}$;
- D) $n = \frac{L}{V}$;
- E) $L_f = 3600A \cdot V_{or}$.

133. Hansı ventilyasiya sxemi eyni vaxtda istilik və qaz və ya istilik və toz əmələ gələn binalarda qurulur?

- A))Aşağıdan yuxarı;
- B) Yuxarıdan aşağı;
- C) Yuxardan yuxarı;
- D) Aşağıdan yuxarı və aşağı;
- E) Yuxardan və aşağıdan yuxarı.

134. Uçucu qazlar ayrılan və ya toz və qaz birlikdə əmələ gələn binalarda hansı ventilyasiya sistemi qurulur?

- A))Yuxarıdan aşağı;
- B) Aşağıdan yuxarı;
- C) Yuxardan yuxarı;
- D) Aşağıdan yuxarı və aşağı;
- E) Yuxardan və aşağıdan yuxarı.

135. Havasında partlayıcı maddələr toplanan binalarda və havadan ağır qazlar ayrılan iş şəraiti olan binalarda hansı ventilyasiya sistemi tətbiq edilir?

- A))Aşağıdan yuxarı və aşağı;
- B) Aşağıdan yuxarı;
- C) Yuxarıdan aşağı;
- D) Yuxardan yuxarı;
- E) Yuxardan və aşağıdan yuxarı.

136. Ventilyatorun məhsuldarlığı hansı düsturla hesablanır?

- A) $W_b = K \cdot L_i$;
- B) $\pm n = \frac{L}{V}$;
- C) $L_1 = \frac{M}{K_2 - K_1}$;
- D) $L_2 = \frac{3.6 Q}{c_p(t_d - t_n)}$;
- E) $L_f = 3600A \cdot V_{or}$.

137. İstehsalatda işlər ağırlıq dərəcəsinə görə neçə kateqoriyaya bölünür?

- A))3
- B) 2
- C) 4

- D) 5
- E) 6

138. İstehsalatda ağırlıq dərəcəsinə görə ağır işə uyğun gələn enerji sərfi hansıdır (Vt –la)?
- A) > 293 ;
 - B) > 233 ;
 - C) > 330 ;
 - D) > 232 ;
 - E) > 290 .
139. İstehsalatda ağırlıq dərəcəsinə görə yüngül işlərə uyğun gələn enerji sərfi (Vt –la) hansıdır?
- A) < 172 ;
 - B) < 150 ;
 - C) < 120 ;
 - D) > 180 ;
 - E) > 182 .
140. İstehsalatda ağırlıq dərəcəsinə görə orta ağırlıqlı işə uyğun gələn enerji sərfi (Vt –la) hansıdır?
- A) $172 - 293$;
 - B) $172 - 160$;
 - C) $300 - 320$;
 - D) $294 - 300$;
 - E) $60 - 80$.
141. Aşağıdakı faktorlar qrupunun hansı mühüm iqlim faktorlarıdır?
- A) Temperaturudur, nəmlik, havanın hərəkət sürəti;
 - B) İonlaşdırıcı şüalanmalar;
 - C) Biotik faktorlar;
 - D) Optik diapozonun şüalanmaları;
 - E) Texnogen faktorlar.
142. Aşağıdakı düsturdan hansı birgə təsir edən maddələrin faktiki qatılıqlarının onların yol verilən qatılıqlarının (YVQ) olan nisbətlərinin cəmini düzgün xarakterizə edin?
- A) $\frac{c_1}{YVQ_1} + \frac{c_2}{YVQ_2} + \dots + \frac{c_n}{YVQ_n} \leq 1$;
 - B) $\frac{c_1}{YVQ_1} + \frac{c_2}{YVQ_2} + \dots + \frac{c_n}{YVQ_n} > 1$;
 - C) $\frac{c_1}{YVQ_1} + \frac{c_2}{YVQ_2} + \dots + \frac{c_n}{YVQ_n} \geq 1$;
 - D) $\frac{c_1}{YVQ_1} + \frac{c_2}{YVQ_2} + \dots + \frac{c_n}{YVQ_n} = 2$;
 - E) $\frac{c_1}{YVQ_1} + \frac{c_2}{YVQ_2} + \dots + \frac{c_n}{YVQ_n} \leq 0,5$;
143. Nəmliyin neçə növü var?
- A) 3

- B) 2
- C) 4
- D) 5
- E) 6

144. Nəmliyi ölçmək üçün tətbiq edilən psixrometrlətin neçə növü var?

- A) 2
- B) 3
- C) 4
- D) 5
- E) 6

145. Havada olan su buxarı su damcıları əmələ gətirdiyi halda nisbi nəmlik neçə faiz olur?

- A) 100
- B) 90
- C) 95
- D) 20
- E) 60

146. Aspirasiyalı psixrometrdən istifadə edərək mütləq nəmliyi ölçdükdə hansı düsturdan istifadə edilir?

- A) $W_n = E - 0,5(t_q - t_y) \frac{H}{755}$;
- B) $W_m = E - \alpha(t_q - t_y) \cdot H$;
- C) $W_n = \frac{W_n}{W_{max}} \cdot 100\%$;
- D) $W_m = E - (t_q - t_y) \cdot H$;
- E) $W_m = E - \alpha(t_q - t_y)$.

147. Stasionar psixrometrdən istifadə edərək mütləq nəmliyi hansı düsturla təyin etmək olar?

- A) $W_m = E - \alpha(t_q - t_y) \cdot H$;
- B) $W_n = \frac{W_n}{W_{max}} \cdot 100\%$;
- C) $W_m = E - (t_q - t_y) \cdot H$;
- D) $W_m = E - \alpha(t_q - t_y)$;
- E) $W_n = E - 0,5(t_q - t_y) \frac{H}{755}$.

148. Nisbi nəmliyi hansı düsturla tapmaq olar?

- A) $W_n = \frac{W_{nif}}{W_{max}} \cdot 100\%$;
- B) $W_m = E - \alpha(t_q - t_y) \cdot H$;
- C) $W_m = 5(t_q - t_y) \frac{H}{755}$;
- D) $W_m = E - (t_q - t_y) \cdot H$;
- E) $W_m = \frac{W_{nis}}{W_{max}} \cdot H$.

149. Ventilyasiya qurğularında boruların düz hissəsi üçün təzyiq düşgüsü hansı düsturla hesablanır?

A) $P_b = \frac{\Psi_b \cdot l_b \cdot \rho_x \cdot v_{or}}{2d_b};$

B) $P_b = \frac{\Psi_b \cdot b_b \cdot \rho_x \cdot v_{or}}{2d_b};$

C) $P_b = \frac{\Psi_b \cdot \rho_x \cdot v_{or}}{2d_b};$

D) $P_b = \frac{\Psi_b \cdot l_b \cdot \rho_x \cdot v_{or}}{d_b};$

E) $P_b = \frac{\Psi_b \cdot l_b \cdot \rho_x \cdot v_{or}}{0,5d_b};$

150. Ventilyator və elektrik mühərrikinin gücü hansı düsturla hesablanır?

A) $N = \frac{H_v \cdot W_v}{3600 \cdot 1000 \cdot \mu_0 \cdot \eta_0};$

B) $N = \frac{H_v}{3600 \cdot 1000 \cdot \mu_0 \cdot \eta_0};$

C) $N = \frac{W_v}{3600 \cdot 1000 \cdot \mu_0 \cdot \eta_{110}};$

D) $N = \frac{H_v \cdot W_v}{3600 \cdot 1000 \cdot \mu_0};$

E) $N = \frac{H_v \cdot W_v}{3600 \cdot 1000 \cdot \eta_{110}};$

151. Aspirasiyalı psixrometrdə nəyə əsasən alınan nəticə daha dəqiq olunur?

A) Psixrometrin üst hissəsində ventilyator qurulmuşdur ki, bu da hava axınının sürətinin (4 m/san) termometrin ətrafında sabit saxlayır;

B) Psixrometrin üst hissəsində qoyulmuş ventilyator temperaturu aşağı salır;

C) Psixrometrin üst hissəsində qoyulmuş ventilyator temperaturu yuxarı qaldırılır;

D) Psixrometrdə hava axınının verilmə vaxtından asılı olaraq temperatur aşağı düşür;

E) Psixrometrdə hava axınının verilmə vaxtından asılı olaraq temperatur yuxarı qalxır.

152. Xarici mühitin temperaturu 16 – 20 °S olduqda yüksək nəmlik insan həyatı üçün dözülməz olur?

A) 16 – 20 °S;

B) 20 – 25 °S;

C) 20 – 22 °S;

D) 30 – 31 °S;

E) 31 – 32 °S.

153. İlin soyuq fəslində temperatur 22 – 23 °S olduqda nisbi nəmlik nə qədər olmalıdır?

- A))75 – 80 %;
- B) 80 – 85 %;
- C) 82 – 85 %;
- D) 83 – 85 %;
- E) 85 – 87 .
154. Temperatur 24 – 25 °S olduqda nisbi nəmlik nə qədər olmalıdır?
- A))65 – 70 %;
- B) 70 – 75 %;
- C) 75 – 80 %;
- D) 75 – 78 %;
- E) 60 – 65 %.
155. Temperatur 26 – 27 °S olduqda nisbi nəmlik nə qədər olmalıdır?
- A))55 – 60 %;
- B) 60 – 62 %;
- C) 65 – 70 %;
- D) 50 – 52 %;
- E) 52 – 60 %.
156. Havanın hərəkət sürətini təyin etmək üçün hansı cihazlardan istifadə edilir?
- A))Fincanlı anemometr, qanadlı anemometr, katatermometr, elektroanemometr, diferensial milroanemometr;
- B) Elektroaspirator;
- C) Stasionar psixrometr, aspirasiyalı psixrometr;
- D) 10 -16 tipli obyektiv lüksometr;
- E) .
157. Havanın hərəkət sürəti hansı düsturla hesablamaq olar?
- A)) $V = \frac{A_{son} - A_{ilk}}{t}$;
- B) $V = \frac{A_{son}}{t}$;
- C) $V = \frac{t}{A_{son} - A_{ilk}}$;
- D) $V = \frac{A_{ilk}}{t - A_{son}}$;
- E) $V = \frac{A_{ilk} - A_{son}}{t}$.
158. Əməyin və istehsalat şəraitinin işçilərin işgüzarlığı və sağlamlığına təsirini öyrənən elm və ya sistem hansıdır?
- A))Əməyin gigiyenası;
- B) İstehsalat sanitariyası;
- C) Hüquq;
- D) Ekologiya;
- E) Tibb.
159. Tikinti meydançasının təşkili zamanı hansı işin görülməsi baş planda nəzərdə tutulur?
- A))Əhalinin yerləşdirilməsi;
- B) Axıntı suların kənarlaşdırılması;
- C) Müvəqqəti nəqliyyat yollarının çəkilməsi;
- D) İşıqlandırmaq;

- E) Çəpərləmə.
160. Optik (görünmə) diapazon nədir?
- A) İnsan gözüünə təsir edib onda işığı hiss etmə təsiri yaradan şüalanma oblastı;
 - B) İnsan gözüünə təsir edib onda işıqlıq hissi yarada bilməyən şüalanma oblastı;
 - C) İnsan qulağına təsir edib onda işığa qarşı həssaslıq yarada bilən şüalanma oblastı;
 - D) İnsan qulağına təsir edib onda işığa qarşı həssaslıq yarada bilməyən şüalanma oblastı;
 - E) İnsan beyninə təsir edib onda işığa qarşı həssaslıq yarada bilən şüalanma oblastı.
161. Hansı dalğa uzunluğunda olan oblasda ultrabənövşəyi şüalanma diapazonu yerləşir?
- A) 386 – 760 nm – dan aşağı olarsa;
 - B) 386 – 760 nm – dan yuxarı olarsa;
 - C) 770 nm – dan yuxarı olarsa;
 - D) 780 nm – dan yuxarı olarsa;
 - E) 790 nm – dan yuxarı olarsa.
162. Hansı dalğa uzunluğu olan oblasda infraqırmızı şüalanma diapazonu yerləşir?
- A) 760 nm – dən yuxarı olan;
 - B) 750 nm – dən aşağı olan;
 - C) 380 nm – dən aşağı olan;
 - D) 320 nm – dən aşağı olan;
 - E) 755 nm – dən aşağı olan.
163. İstehsalın təşkilində işıqlanmaya görə neçə gigiyenik tələblər qoyulur?
- A) 3
 - B) 4
 - C) 2
 - D) 5
 - E) 6
164. Ən yaxşı işıqlanmaya hansı işıqlanma daxildir?
- A) Təbii işıqlanma;
 - B) Süni işıqlanma;
 - C) Yandakı işıqlanma;
 - D) Yuxarıdan işıqlanma;
 - E) Birgə işıqlanma.
165. Təbii işıqlanma neçə üsulla təşkil edilə bilər?
- A) 3
 - B) 4
 - C) 2
 - D) 5
 - E) 6
166. Aşağıdakı ifadələrdən hansı təbii işıqlanma əmsalını (TİƏ) xarakterizə edir?
- A) $\eta = \frac{E_{\text{dax}}}{E_{\text{xar}}} \cdot 100\%$;
 - B) $d = \frac{m}{v}$;

- C) $v = \frac{s}{t}$;
 D) $S = V \cdot t$;
 E) $A = \pi r^2$.

167. Hesablamalarda günorta vaxtı səmanın orta dağınıq işığı ilə əzində neçə qəbul edilir?

- A) 5000 lk;
 B) 4000 lk;
 C) 38000 lk;
 D) 3500 lk;
 E) 37000 lk.

168. Təbii işıqlanma əmsalı hansı cihazla ölçülür?

- A) 10 – 16 tipli obektiv fotoelektrik lüksmetrlə;
 B) Subyektiv lüksmetrlə;
 C) İŞV – 1 tipli cihazla;
 D) Elektroaspiratorla;
 E) Fincanlı anemometrlə.

169. Təbii işıqlanmanı təmin etmək üçün yandan işıqlanma zamanı işıq oyuqlarının tələb olunan sahəsi (S_p) aşağıdakı ifadələrin hansı ilə xarakterizə olunur?

- A) $\sum S_p = \frac{S_d \cdot l_{min} \cdot \eta_p \cdot K}{100 \cdot \tau_0 \cdot \tau_1}$;
 B) $\sum S_p = \frac{l_{min} \cdot \eta_p \cdot K}{\tau_0 \cdot \tau_1}$;
 C) $\sum S_p = \frac{S_d \cdot l_{or} \cdot \eta_f}{100 \cdot \tau_0 \cdot \tau_1}$;
 D) $\sum S_p = \frac{S_d \cdot K \cdot \epsilon_{min}}{100 \cdot \tau_0 \cdot \tau_2}$;
 E) $\sum S_p = \frac{S_d \cdot K}{100 \cdot \tau_0 \cdot \tau_1}$.

170. Təbii işıqlanmanı təmin etmək üçün yuxarı və birgə işıqlanma zamanı işıq oyuqlarının tələb olunan sahəsi (S_f) aşağıdakı ifadələrin hansı ilə xarakterizə olunur?

- A) $\sum S_f = \frac{S_d \cdot l_{or} \cdot \eta_f}{100 \cdot \tau_0 \cdot \tau_2}$;
 B) $\sum S_p = \frac{S_d \cdot l_{min} \cdot \eta_p \cdot K}{100 \cdot \tau_0 \cdot \tau_1}$;
 C) $\sum S_f = \frac{S_d \cdot l_{or}}{100 \cdot \tau_0 \cdot \tau_2}$;
 D) $\sum S_p = \frac{l_{min} \cdot \eta_p \cdot K}{100 \cdot \tau_0 \cdot \tau_1}$;
 E) $\sum S_f = \frac{S_d \cdot l_{or} \cdot \eta_f}{100 \cdot \tau_0}$.

171. Pəncərələrin sayı aşağıdakı ifadələrin hansı ilə təyin edilə bilər?

- A) $n = \frac{\sum S_p}{S_n}$;

- B) $n = \frac{S_n}{\sum S_p}$;
- C) $n = \frac{\sum S_p}{e_{min}}$;
- D) $n = \frac{\sum S_p \cdot e_{min}}{S_n}$;
- E) $n = \frac{\sum S_n \cdot e_{min}}{\sum S_p}$.

172. Süni işıqlanma neçə sistemə bölünür?

- A))2
- B) 4
- C) 3
- D) 7
- E) 10

173. Süni işıqlanmada işıq mənbəyi kimi hansı lampalardan istifadə edilir?

- A))Gözərmə, lüminessent və ksenon lampalardan;
- B) Göy işıq verən lampalardan;
- C) Qırmızı işəq verən lampalardan;
- D) Yaşıl işıq verən lampalardan;
- E) Qırmızı vəgöy işıq verən lampalardan.

174. Süni işıqlanmanın neçə növü var? η

- A))3
- B) 2
- C) 5
- D) 7
- E) 4

175. Süni işıqlanma əsasən neçə üsulla hesablanıla bilər?

- A))3
- B) 4
- C) 2
- D) 5
- E) 6

176. İşıq seli üsulu üçün süni işıqlanma hansı düsturla təyin edilə bilər?

- A)) $F_{\varphi} = \frac{E_H \cdot S \cdot Z \cdot K}{n \cdot \eta}$;
- B) $e_{min} = \frac{E_{dax}}{E_{xar}} \cdot 100\%$;
- C) $\sum S_p = \frac{S_d \cdot l_{or} \cdot \eta_p \cdot K}{100 \cdot \tau_0 \cdot \tau_1}$;
- D) $\sum S_f = \frac{S_d \cdot l_{or} \cdot \eta_f}{100 \cdot \tau_0 \cdot \tau_1}$;

E) $F = \frac{S \cdot Z \cdot K}{n \cdot \eta}$.

177. İnşaat meydançasını kifayət qədər işıqlandırmaq üçün lazım olan proyektorların xüsusi gücü (N) hansı düsturla təyin edilir?

A) $N = \frac{(0.16+0.25)E_n \cdot S \cdot K}{P_g}$;

B) $N = \frac{E_n \cdot S \cdot K}{P_g}$;

C) $N = \frac{(0.16+0.25)S \cdot K}{P_g}$;

D) $N = \frac{(0.16+0.25)E_n \cdot K}{P_g \cdot S}$;

E) $N = \frac{(0.16+0.25)E_n}{P_g \cdot S \cdot K}$.

178. İşıqlanmanın vahidi nədir?

A) Lk ;

B) m^2 ;

C) r/m^3 ;

D) dB ;

E) sm .

179. Səs – küy nədir?

A) Müxtəlif intensivlikli və tezlikli səslərin insanda xoşagəlməz təəssürat yaradan məcmusu;

B) Müxtəlif intensivlikli və tezlikli səslərin insanda xoşagələn təəssürat yaradan məcmusu;

C) Müxtəlif intensivlikli və tezlikli səslərin insanın gözüne xoşagəlməz təəssürat yaradan məcmusu;

D) Müxtəlif intensivlikli və tezlikli səslərin insanın gözüne xoşagələn təəssürat yaradan məcmusu;

E) Müxtəlif intensivlikli və tezlikli səslərin insan bədəninə xoşagəlməz təəssürat yaradan məcmusu.

180. İnsan eşitmə orqanına təsir edən səs səviyyəsinin aşağı həddi nə qədərdir?

A) 0;

B) 1;

C) 2;

D) 3;

E) 4.

181. İnsan eşitmə orqanına təsir edən səs səviyyəsinin yuxarı zərərli təsir göstərən həddi nə qədər müəyyən olunmuşdur?

A) 140 dB;

B) 130 dB;

C) 120 dB;

D) 110 dB;

E) 100 dB.

182. Təsir dərəcəsinə görə səs neçə tezlikli diapozona bölünür?

A) 3 tezlikli diapozona;

- B) 2 tezlikli diapozona;
C) 4 tezlikli diapozona;
D) 5 tezlikli diapozona;
E) 6 tezlikli diapozona.
183. Səs diapazonu nədir?
A) İnsan qulağının səs dalğalarının tezliyi 16 – dan 20000 hs qədər olan rəqslərin eşitdiyi üçün rəqslərin intervalı;
B) İnsan qulağının səs dalğalarının tezliyi 16 hs – dən aşağı olan rəqsləri eşitdiyi üçün həmin rəqslər;
C) İnsan qulağının səs dalğalarının tezliyi 20000 hs – dən yuxarı olan rəqsləri eşitdiyi üçün həmin rəqslər;
D) 20500 hs - ə bərabər olan rəqslər;
E) 16 hs – dən aşağı və 20000 hs – dən yuxarı olan rəqslər.
184. Aşağı tezlikli səs diapazonu hansıdır?
A) $(16 \div 300)$ hs;
B) $(300 \div 800)$ hs;
C) $(800 \div 20000)$ hs;
D) $(300 \div 350)$ hs;
E) $(900 \div 1000)$ hs.
185. Orta tezlikli səs diapazonu hansıdır?
A) $(300 \div 800)$ hs;
B) $(16 \div 300)$ hs;
C) $(800 \div 20000)$ hs;
D) $(300 \div 350)$ hs;
E) $(900 \div 1000)$ hs.
186. Yuxarı tezlikli səs diapazonu hansıdır?
A) $(800 \div 20000)$ hs;
B) $(16 \div 300)$ hs;
C) $(300 \div 800)$ hs;
D) $(300 \div 350)$ hs;
E) $(900 \div 1000)$ hs.
187. İstehsalatda səs – küy mənşəyinə görə neçə qrupa bölünür?
A) 4 qrupa;
B) 2 qrupa;
C) 5 qrupa;
D) 7 qrupa;
E) 6 qrupa;
188. Səsin akustik müqaviməti nədir?
A) Səs sürətinin mühitinin sıxlığına olan hasil ($c\rho$);
B) Səs tezliyi;
C) Səs intensivliyi;
D) Mühitin sıxlığı;
E) Səsin sürəti.
189. Səs tezliyi nədir?
A) Səs dalğalarının təsirindən atmosfer təzyiqinin artımı (izafi təzyiq);

- B) Səs dalğalarının təsirindən atmosfer təzyiqinin azalması;
 C) Səs dalğalarının təsirindən atmosfer təzyiqinin əvvəl artması, sonra azalması;
 D) Səs dalğalarının təsirindən atmosfer təzyiqinin əvvəl azalması, sonra artması;
 E) Səs dalğalarının təsirindən atmosfer təzyiqinin yayılması.
190. Səs təzyiqinin vahidi nədir?
 A))Pa;
 B) lk;
 C) sm;
 D) $4m^3$;
 E) dB.
191. Səs təzyiqinin səviyyəsi (L_p) hansı düsturla hesablanır?
 A) $L_p = 20lg \frac{P_x}{P_0}$;
 B) $L_p = 5lg \frac{P_x}{P_0}$;
 C) $L_p = lg \frac{P_x}{P_0}$;
 D) $L_p = 20lg \frac{P_0}{P_x}$;
 E) $L_p = lg \frac{P_0}{P_x}$.
192. Adi danışığ səsinin təzyiqi nə qədərdir?
 A))0,1Pa;
 B) 0,5Pa;
 C) 1Pa;
 D) 4Pa;
 E) 2Pa.
193. İnsan qulağı səs tezliyinin $P_0 = 2 \cdot 10^{-5} Pa$ qiymətindən sonrakı dəyişikliyi hiss edən səs tezliyi necə adlanır?
 A))Eşitmə astanası;
 B) Səs intensivliyi;
 C) Səs tezliyi;
 D) Atmosfer təzyiqi;
 E) Mexaniki səs – küy.
194. Səsin intensivliyi nədir?
 A))1 saniyədə $1 m^2$ sahədən keçən səs enerjisi;
 B) Səs dalğalarının təsirindən atmosfer təzyiqinin artımı;
 C) Səs sürətinin mühitinin sıxlığına olan hasil;
 D) Adi danışığ səsinin təzyiqi;
 E) Eşitmə astanası.
195. Səs intensivliyinin vahidi nədir?
 A)) Wt/m^2 ;
 B) r/m^2 ;
 C) Pa ;
 D) dB ;
 E) $4san$.

196. İnsan qatılığı səs intensivliyinin hansı intervalda dəyişmələrini hiss edir?

- A) 10^{-12} Bt/m^2 – dən 1 Bt/m^2 - ə qədər intervalda dəyişmələrini;
- B) 10^{-8} Bt/m^2 – dən $0,5 \text{ Bt/m}^2$ - ə qədər intervalda dəyişmələrini;
- C) 10^{-10} Bt/m^2 – dan 1 Bt/m^2 - ə qədər intervalda dəyişməsini;
- D) 10^{-8} Bt/m^2 – dən 1 Bt/m^2 - ə qədər intervalda dəyişməsini;
- E) 10^{-13} Bt/m^2 – dən 1 Bt/m^2 - ə qədər intervalda dəyişməsini.

197. Səs intensivliyini aşağıdakı düsturların hansı ilə ifadə etmək olar?

- A) $L_i = 10 \lg \frac{I_x}{I_0}$;
- B) $L_i = 10 \lg \frac{I_0}{I_x}$;
- C) $L_i = 20 \lg \frac{I_x}{I_0}$;
- D) $L_i = 20 \lg \frac{I_0}{I_x}$;
- E) $L_p = 20 \lg \frac{P_x}{P_0}$.

198. Səs təzyiqini və intensivliyini ölçmək üçün hansı şkaladan istifadə edilir?

- A) Nisbi loqarifmik şkaladan;
- B) Temperatur şkalasından;
- C) Təzyiq ölçən cihazın şkalasından;
- D) Temperatur və təzyiq ölçən cihazın şkalasından;
- E) Elektroaspiratorun şkalasından.

199. Səs – küy ölçü vahidi nədir?

- A) dB ;
- B) Lk ;
- C) Pa ;
- D) r/m^3 ;
- E) m/san .

200. Nisbi loqarifmik şkalada hər sonrakı dərəcə əvvəlkindən 10 dəfə böyükdür. Bu vahid şərti olaraq necə qəbul edilir?

- A) 1 bel (B) ;
- B) dB ;
- C) Lk ;
- D) Pa ;
- E) mm.c.sut .

201. Səs intensivliyinin 100 dəfə artması neçə belə uyğun gəlir?

- A) 2 belə;
- B) 3 belə;
- C) 4 belə;
- D) 1 belə;
- E) 5 belə.

202. 1dB neçə belə bərabərdir?

- A) 0,1 belə;
- B) 0,2 belə;
- C) 0,3 belə;
- D) 0,4 belə;

- E) 0,5 belə.
203. Mühitdə bir neçə eyni səs – küy mənbəyi olduqda onların ümumi təzyiq səviyyəsi hansı düsturla hesablanır?
- A) $L_1 = L_2 + 10 \lg n$;
- B) $L_i = 10 \lg \frac{I_x}{I_0}$;
- C) $L_p = 20 \lg \frac{P_x}{P_0}$;
- D) $L_i = 20 \lg \frac{I_x}{I_0}$;
- E) $L_1 = L_2 + 10 \lg n$.
204. Səs – küydən mühafizənin texniki üsullarını prinsipcə neçə növə ayırmaq olar?
- A) 4
- B) 3
- C) 2
- D) 5
- E) 6
205. Memarlıq – planlaşdırma tədbirlərində səs – küyə qarşı neçə cür mübarizə tədbirləri yerinə yetirilməlidir?
- A) 4
- B) 3
- C) 7
- D) 5
- E) 2
206. Hər hansı bir nöqtədən yayılan səsin intensivliyi hansı düsturla müəyyən edilə bilər?
- A) $L = L_0 - 20 \lg \frac{r}{r_0}$;
- B) $L_p = 20 \lg \frac{P_x}{P_0}$;
- C) $L_i = 10 \lg \frac{I_x}{I_0}$;
- D) $L_1 = L_2 + 10 \lg n$;
- E) $W = S \cdot t$.
207. Səsin gücü nə deməkdir?
- A) Səs mənbəyi tərəfindən vahid zamanda şüalanan səs enerjisinin miqdarı;
- B) Bir saniyədə 1 m^3 sahədən keçən səsin intensivliyi;
- C) Səs dalğalarının təsirindən atmosfer təzyiqinin artımı;
- D) Səsin intensivliyi və atmosfer təzyiqinin artımı;
- E) Müxtəlif intensivli və tezlikli səslərin insanda xoşagəlməz təəssüratı.
208. Səsin gücü aşağıdakı düsturların hansı ilə ifadə edilir?
- A) $W = S \cdot t$;

- B) $L_p = L_0 - 20 \lg \frac{r}{r_0}$;
 C) $L_p = 20 \lg \frac{P_x}{P_0}$;
 D) $L_1 = L_2 + 10 \lg h$;
 E) $L_i = 10 \lg \frac{I_x}{I_0}$.

209. Titrəyiş nədir?

- A))Bərk cisimlərin mexaniki rəqsləri;
 B) Səs dalğalarının təsirindən atmosfer təzyiqinin artımı;
 C) Bir m² sahədən keçən səs enerjisi;
 D) Vahid zamanda şüalanan səs enerjisi;
 E) Müxtəlif intensivli və tezlikli səslərin insanda xoşagəlməz təəssüratı.

210. Titrəyiş orqanizmə təsiri neçə gün olur?

- A))2
 B) 3
 C) 4
 D) 1
 E) 5

211. Titrəyişi azaltmaq üçün hansı tədbir düzgün seçilməmişdir?

- A))Qulaq tıxaclarından istifadə etmək;
 B) Titrəyişi mənbəyində ləğv etmək;
 C) Dempferləşdirmək;
 D) Dinamik söndürmək;
 E) Təcrid etmək.

212. İonlaşdırıcı şüalanma nədir?

- A))Mühitin ionlaşmasına (yüklənmiş atom və molekulların – ionların yaranması) səbəb olan hər hansı şüalanma;
 B) Elektromaqnit şüalanma;
 C) İnfraqırmızı şüalar;
 D) Ultrabənövşə şüalar;
 E) Lazer şüalar.

213. İstehsalat zədələnmələrinin hansı sanitariya – gigiyena qrupuna aiddir?

- A))Qeyri – normal meteoroloji şəraitin olması;
 B) Əmək intizamının aşağı səviyyədə olması;
 C) Texnoloji reqlamentin və rejimlərin pozulması;
 D) Ağır və təhlükəli işlərin lazımi qədər mexanikləşdirilməsi;
 E) İşçilərdə özünəməzarət zəifləməsi.

214. Sanitar mühafizə zonasının ərazisində hansı işləri görmək lazımdır?

- A))Ərazini abadlıqlaşdırmaq və yaşıllaşdırmaq;
 B) Ərazidə yaşayış binası tikmək;

- C) Ərazidə səhiyyə müəssisəsi tikmək;
D) Ərazidə məktəb tikmək;
E) Ərazidə dövlət idarəsi tikmək.
215. Müəssisənin ərazisində tikililər və istehsalat qurğular planlaşdırıldıqda nə nəzərə alınmalıdır?
A))Küləyin istiqaməti və binaların işıqlandırılması;
B) Titrəyişlər;
C) Maşınların hərəkəti;
D) Elektrik xətləri;
E) Qaz təminatı.
216. Pəncərə oyuqlarından işıqlanan binalar arasındakı sanitariya məsafəsi nə qədər olmalıdır?
A))Qarşıdakı binanın hündürlüyündən və ya 12 m – dən az olmamalıdır;
B) 15 m olmalıdır;
C) Qarşıdakı binanın hündürlüyündən olmamalıdır;
D) 18 m olmalıdır;
E) 17 m olmalıdır;
217. Tüsti, qaz və toz istehsalat zərəri buraxan müəssisədə yaşayış binalarının hansı hissəsində yerləşdirilməlidir?
A))Yaşayış binalarının külək tutulmayan tərəfində;
B) Yaşayış binalarının külək tutan tərəfində;
C) Yaşayış binalarının arxa tərəfində;
D) Yaşayış binalarının sağında;
E) Yaşayış binalarının solunda.
218. Sənaye müəssisələri, istehsalat və sanitariya – məişət otaqlarının layihələndirilməsində əsasən neçə tələb irəli sürülür?
A))10
B) 8
C) 7
D) 11
E) 9
219. Avadanlıqların əlverişli yerləşdirilməsini necə başa düşmək olar?
A))Qurğuların quraşdırılması, sökülməsi və təmir işlərinin təhlükəsiz aparılmasını təmin etmək;
B) Maşınların hərəkəti üçün şərait yaratmaq;
C) İşçilərin təhlükəsiz hərəkətini təmin etmək;
D) Maşınların və işçilərin təhlükəsiz hərəkətini təmin etmək;
E) Yanğın təhlükəsinin qarşısını almaq.
220. Sənaye müəssisəsinin layihələndirilməsində daha nəyi düzgün seçmək lazımdır?
A))Qoruyucu – sanitariya mühafizə zonasını;
B) Səs – küy;
C) Titrəyişi;
D) Havanın temperaturunu;
E) Havanın təzyiqini.
221. Sənaye müəssisəsi ərazisində bina və qurğuların tikinti sıxlığı hansı düsturla təyin edilir?

- A) $\rho_b = \frac{s_b}{s_s} \cdot 100;$
 B) $\rho_b = \frac{s_s}{s_b} \cdot 100;$
 C) $\rho_b = \frac{s}{s_s} \cdot 100;$
 D) $\rho_b = \frac{s_b}{s} \cdot 100;$
 E) $\rho_b = \frac{V}{m^2} \cdot 100;$

222. Aşağıdakı qazların hansı ilə yanğıını söndürmək olmaz?

- A) Dəm qazı;
 B) Azot;
 C) Karbon qazı;
 D) Tüstü qazları;
 E) Su buxarı.

223. İonlaşdırıcı şüalanma neçə cür olur?

- A) 4
 B) 5
 C) 3
 D) 2
 E) 6

224. Alfa – şüalanma nədən ibarətdir?

- A) Maddənin buraxdığı heliumun nüvə atomları axınından;
 B) Radiaktiv parçalanmadan yaranan elektron axınından;
 C) Nüvə reaksiyaları prosesində bir atomun digərinə çevrilməsi nəticəsində yaranan yüksək tezlikli elektromaqnit şüalanmasından;
 D) Müəyyən elektron axını ilə bombardıman edilməsində yaranan yüksək tezlikli elektromaqnit dalğasından;
 E) Elektrik və maqnit sahəsinin gərginliyindən.

225. Beta şüalanma nədən ibarətdir?

- A) Radioaktiv parçalanmadan yaranan elektron və pozitonlardan;
 B) Nüvə reaksiyaları prosesində bir atomun digərinə çevrilməsi nəticəsində yaranan yüksək tezlikli elektromaqnit şüalanmasında;
 C) Elektrik və maqnit sahəsinin gərginliyindən;
 D) Müəyyən elektron axını ilə bombardıman edilməsində yaranan yüksək tezlikli elektromaqnit dalğalarından;
 E) Maddənin buraxdığı heliumun nüvə atomları axınından.

226. Qamma şüalanma nədən ibarətdir?

- A) Nüvə reaksiyaları prosesində bir atomun digərinə çevrilməsi nəticəsində yaranan yüksək tezlikli elektromaqnit şüalanmaları;
 B) Maddənin buraxdığı heliumun nüvə atomları axınından ibarətdir;

- C) Müəyyən elektron axını ilə bombarduman edilməsində yaranan yüksək tezlikli elektomaqnit dalğasından ibarətdir;
- D) Radiaktiv parçalanmadan yaranan elektron və pozitron axınlarından;
- E) Elektromaqnit şüalanmadan.
227. Rentgen şüalanması nədən ibarətdir?
- A) Müəyyən elektron axını ilə bombarduman edilməsində yaranan yüksək tezlikli elektomaqnit dalğalarından;
- B) Maddənin buraxdığı heliumun nüvə atomları axınından;
- C) Radiaktiv parçalanmadan yaranan elektron və pozitron axınlarından;
- D) Nüvə reaksiyaları prosesində bir atomun digərinə çevrilməsi nəticəsində yaranan yüksək tezlikli elektromaqnit şüalanmalarından;
- E) Elektromaqnit şüalanmadan.
228. Radiaktivliyin ölçülməsi üçün hansı vahid qəbul edilmişdir?
- A) Bekkerel (Bk);
- B) C/kq;
- C) kq;
- D) ton;
- E) m.
229. Qəbul olunmuş Bekker (Bk) vahidində radiaktiv maddənin miqdarının fəaliyyətində 1 saniyə ərzində nə qədər bölünmə gedir?
- A) $3,7 \cdot 10^{10}$;
- B) $3,2 \cdot 10^{10}$;
- C) $3,0 \cdot 10^{10}$;
- D) $3,9 \cdot 10^{10}$;
- E) $4,1 \cdot 10^{10}$.
230. Praktikada radiaktivliyi ölçmək üçün nisbətən kiçik hansı vahiddən istifadə edilir?
- A) Milliküri (Mki);
- B) milliqram;
- C) küri;
- D) C/kq;
- E) kl/kq.
231. Bir milliküri neçə Bekkerdir (Bk)?
- A) $1ki = 3,7 \cdot 10^{10} Bk$;
- B) $1ki = 3,1 \cdot 10^{10} Bk$;
- C) $1ki = 2,8 \cdot 10^{10} Bk$;
- D) $1ki = 3,8 \cdot 10^{10} Bk$;
- E) $1ki = 3,9 \cdot 10^{10} Bk$;
232. İonlaşma şüalanmalarının təsirini qiymətləndirən kəmiyyət hansıdır?
- A) Şüalanma dozası;
- B) İşıqlanma dozası;
- C) Səs –küy dozası;
- D) Titrəyiş dozası;
- E) Təbii işıqlanma dozası.
233. Şüalanma dozasının neçə növü var?
- A) 3 növü;

- B) 2 növü;
- C) 4 növü;
- D) 5 növü;
- E) 6 növü.

234. Udulmuş şüalanma dozası (D) necə təyin edilir?

- A) $D = \frac{d_E}{d_m}$;
- B) $D = \frac{d_m}{d_E}$;
- C) $D = \frac{Q}{m}$;
- D) $D = \frac{H}{Q}$;
- E) $D = \frac{M}{P}$.

235. Qrey nədir?

- A) Udulmuş şüalanma dozası D_{ud} – un ölçü vahidi;
- B) İonlaşma ölçüsünün vahidi;
- C) Udulmuş şüalanma dozasının həmin şüalanmanın keyfiyyət əmsalına olan hasil;
- D) Şüalanmanın ölçü vahidi;
- E) Ekvivalent dozanın ölçü vahidi.

236. Şüalanmada ekvivalent doza anlayışı necə ifadə etmək olar?

- A) $H = D \cdot Q$;
- B) $D = \frac{d_m}{d_E}$;
- C) $H = \frac{D}{Q}$;
- D) $H = \frac{Q}{D}$;
- E) $D = \frac{d_m}{d_E}$.

237. Ekvivalent dozanın ölçü vahidi necədir?

- A) Zavert (3b);
- B) Rad;
- C) Qrey;
- D) C/kq;
- E) Kl/kq.

238. Udulmuş şüalanma dozasının köhnə vahidi necədir?

- A) Rad;
- B) Qrey;
- C) Ber;
- D) Bekker (Bk);

E) C/kq.

239. Ekspozisiya dozası nədir?

- A) Rentgen və qamma şüaların təsirindən quru atmosfer havasının ionlaşma ölçüsüdür;
- B) Toxumada udulmuş şüalanma dozasına həmin şüalanmanın keyfiyyət əmsalının hasilidir;
- C) Udulmuş şüalanma enerjisinin maddənin kütləsinə nisbətidir;
- D) Radiativ parçalanmadan yaranan elektron və proton axını;
- E) Maddələrin elektron axını ilə bombardman edilməsində yaranan yüksək tezlikli elektomaqnit dalğası.

240. Ekspozisiya dozası hansı düsturla tapılır?

- A) $D_{eksp} = \frac{Q}{m}$;
- B) $D = \frac{dE}{dm}$;
- C) $H = D \cdot Q$;
- D) $D = \frac{H}{Q}$;
- E) $D_{eksp} = \frac{m}{Q}$.

241. Şüalanma mənbələri ilə işlədikdə əsas neçə mühafizə sistemlərini bilmək lazımdır?

- A) 3 mühafizə sistemi;
- B) 4 mühafizə sistemi;
- C) 2 mühafizə sistemi;
- D) 5 mühafizə sistemi;
- E) 6 mühafizə sistemi.

242. Şüalanma mənbəyindən operatora qədər təhlükəsiz məsafə hansı düsturla tapılır?

- A) $R = \sqrt{\frac{S \cdot M \cdot t}{D}} \cdot M$;
- B) $L = (0,54E_{max} - 0,15)$;
- C) $H = D \cdot Q$;
- D) $Q = \frac{H}{D}$;
- E) $D_{eksp} = \frac{Q}{m} \text{ kl/kq}$.

243. Aliminium mühafizə ekranının hansı ifadə ilə təyin edilir?

- A) $L = (0,54E_{max} - 0,15)$;
- B) $R = \sqrt{\frac{S \cdot M \cdot t}{D}}$;
- C) $H = D \cdot Q$;
- D) $D_{eksp} = \frac{Q}{m}$;
- E) $D = \frac{dE}{dm}$.

244. İnsan orqanizmindən elektrik cərəyanı keçdikdə onun təsiri neçə cür xarakterizə edilir?

- A) 3
 - B) 4
 - C) 2
 - D) 5
 - E) 6
245. Elektrik cərəyanının təsir gücünə görə zədələnmələrə xarakterinə görə neçə cür olur?
- A) 2
 - B) 3
 - C) 4
 - D) 5
 - E) 6
246. Addım gərginliyi nədir?
- A) Bir – birindən addım məsafəsində 0,8m aralı yerləşən 1 və 2 nöqtələri arasındakı potensiallar fərqi;
 - B) İnsan orqanizmindən keçən elektrik cərəyanı;
 - C) İnsan orqanizmindən keçən dəyişən cərəyan;
 - D) İnsan orqanizmindən keçən sabit cərəyan;
 - E) Orqanizmdən keçən sabit və dəyişən cərəyan.
247. İnsan bədəninin müqaviməti neçə Om – dur?
- A) 1000 Om;
 - B) 500 Om;
 - C) 50 Om;
 - D) 40 Om;
 - E) 1200 Om.
248. Mühafizə yerlə birləşdiricisinin müqaviməti neçə Om olmalıdır?
- A) 40 Om;
 - B) 20 Om;
 - C) 50 Om;
 - D) 60 Om;
 - E) 70 Om;
249. Bina və qurğuları ildırımdan qorumaq üçün ildırım ötürücülər neçə hissədən ibarətdir?
- A) 3 hissədən;
 - B) 2 hissədən;
 - C) 1 hissədən;
 - D) 4 hissədən;
 - E) 5 hissədən;
250. İldırımdan qorunma tədbirlərinə görə bina və tikintilər neçə kateqoriyaya bölünür?
- A) III kateqoriya;
 - B) II kateqoriya;
 - C) IV kateqoriya;

- D) V kateqoriya;
E) VI kateqoriya.
251. Su qülləsi hansı kateqoriya ildırımından qorunma tədbirlərinə aiddir?
A) III;
B) II;
C) IV;
D) V;
E) VI.
252. Ox tipli ildırım söndürücülər hansı kateqoriyaya aiddir?
A) III kateqoriyaya;
B) IV kateqoriyaya;
C) II kateqoriyaya;
D) I kateqoriyaya;
E) V kateqoriyaya.
253. İldırımötürücünün funksiyası nədir?
A) İldırımı qəbul edib torpağa ötürmək;
B) İldırımı qəbul edib özündə saxlamaq;
C) İldırımı qəbul edib binanın divarlarına ötürmək;
D) İldırımı qəbul edib suya ötürmək;
E) İldırımı qəbul edib hava boşluğuna ötürmək.
254. Tikinti – inşaat və meliorasiya təsərrüfatında işlərin təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədilə layihə və texnoloji sənədlərdə tədbirlər neçə qrupa bölünür?
A) 3 qrupa;
B) 3 qrupa;
C) 3 qrupa;
D) 3 qrupa;
E) 3 qrupa.
255. Tikinti meydançasının təşkili hansı plana əsasən yerinə yetirilir?
A) Baş plana əsasən;
B) Ümumi plana əsasən;
C) Əlavə plana əsasən;
D) Yeni plana əsasən;
E) Plana əsasən.
256. Baş plana görə tikinti meydançasının təşkilində neçə cür işlər görülür?
A) 6
B) 7
C) 5
D) 4
E) 8
257. Tikinti meydançasının çəpərlənməsini neçə başa düşmək olar?
A) Tikinti meydançası yaşayış məntəqələrində bütöv hasarla, kənarında isə məftillə çəpərlənməlidir;
B) Tikinti meydançası elə qurulmalıdır ki, qrunut suları asanlıqla kənar edilə bilsin;

- C) Tikinti meydançasında inşaat normalarına uyğun işıqlanma təşkil edilir;
- D) Maddə, material və avadanlıqların saxlanması, yerləşdirilməsi və yanğın təhlükəsizliyi normalarına riayət edilməlidir;
- E) Tikinti meydançasında atmosfer yağıntıları asanlıqla kənar edilə bilsin.
258. Tikinti meydançasında hansı zonalar təhlükəli zonalar adlanır?
- A) Tikinti binalarının və qurğularının perimetri üzrə onun hündürlüyü 20m olduqda 7m, 100m - ə qədər olduqda 10m məsafə təhlükəli zona adlanır;
- B) Tikinti binalarının və qurğularının perimetri üzrə onun hündürlüyü 20m olduqda 3m, 100m - ə qədər olduqda 5m məsafə təhlükəli zona adlanır;
- C) Tikinti binalarının və qurğularının perimetri üzrə onun hündürlüyü 20m olduqda 10m, 100m - ə qədər olduqda 8m məsafə təhlükəli zona adlanır;
- D) Tikinti binalarının və qurğularının perimetri üzrə onun hündürlüyü 20m olduqda 9m, 100m - ə qədər olduqda 3m məsafə təhlükəli zona adlanır;
- E) Tikinti binalarının və qurğularının perimetri üzrə onun hündürlüyü 20m olduqda 1m, 100m - ə qədər olduqda 15m məsafə təhlükəli zona adlanır;
259. Açıq sahədə hündürlükdə aparılan işlər üçün təhlükəli zonanın radiusu aşağıdakı düsturların hansı ilə ifadə olunur?
- A) $R=0,3H$;
- B) $R=0,8H$;
- C) $R=7,8H$;
- D) $R=10H$;
- E) $R=0,1H$.
260. İnşaat maşınları və nəqliyyat qurğularını təhlükəsiz nəql etmək üçün neçə üsul var?
- A) 5 üsul;
- B) 2 üsul;
- C) 6 üsul;
- D) 3 üsul;
- E) 4 üsul.
261. Maşın və nəqliyyat qurğularını iş prosessində təhlükəsiz tətbiq etmək üçün birinci növbədə hansı tədbirlər görülməlidir?
- A) Təşkilatı tədbirlər;
- B) Siyasi tədbirlər;
- C) İctimai tədbirlər;
- D) İqtisadi tədbirlər;
- E) Ümumi tədbirlər.
262. Təşkilatı tədbirlər neçə cürdür?
- A) 5
- B) 4
- C) 3
- D) 6
- E) 2
263. İnşaat maşınları və nəqliyyat qurğuları əsas neçə qrupa bölünür?
- A) 3 qrupa;

- B) 4 qrupa;
- C) 2 qrupa;
- D) 6 qrupa;
- E) 5 qrupa.

264. Torpaq işlərində qazıntılar neçə cür aparılır?

- A))2
- B) 3
- C) 1
- D) 4
- E) 5

266 Ekologiya elminin predmetini nə təşkil edir?

- a)) Canlı orqanizmlərlə təbii mühit arasında əlaqənin birliyi
- b) Təbiətdən istifadənin elmi əsası
- c) Antropogen amillərin məcmusu
- d) Təbi insurlərin vəhdəti
- e) Təbiətdə baş verən hadisələri

267 İşıq , atmosfer havasının nəmliyi , atmosfer havası hansı faktorlara aid edilir?

- a) Biotik
- b)) Abiotik
- c) Antropogen
- d) Radioaktiv
- e) Dövrü

268 “Ekologiya” oredmetini nə təşkil edir?

- a)) Canlı orqanizmlərlə təbii mühit arasında əlaqənin birliyi
- b) Təbiətdən istifadənin elmi əsası
- c) Antropogen amillərin məcmusu
- d) Təbi insurlərin vəhdəti
- e) Təbiətdə baş verən hadisələri

269 “Ekologiya”nın əsas vəzifəsi nədən ibarətdir?

- a) Ekosistemin mahiyyətinin təsirini bilmək
- b) Ekosistemin tərkibini araşdırmaq
- c) Ekoloji faktorları öyrənmək
- d) Ekoloji qanunauyğunluqları
- e)) Ekosistemdə enerji və materiyanın qarşılıqlı təsirini açmaq

270 “Ekologiya”nın məşğul olduğu strateji məsələlərə aiddir?

- a) Elmin, təcrübənin qarşılıqlı inkişafı
- b)) Təbiət və cəmiyyətin nəzəri qarşılıqlı fealiyyətinin inkişafı
- c) Təbiətin komponentlərinin mühafizəsi
- d) Nəzəri və tətbiqi problemlərin açığlanması
- e) Ekologiya elminin digər elmlərlə əlaqəsi

271 Biologiya ilə məşğul olan tədqiqatçıların ekologiyanı ayırdıqları qruplara aid deyil:

- a) Mühitə görə
- b) Canlı orqanizmlərin yaşayış yerinə görə
- c)) Oroqrafik quruluşu görə
- d) Elmlərlə əlaqəsinə görə
- e) Qlobal problemlərə görə

272 Ekologiyanın əsas məqsədi nədir?

- a) Dünyada baş verən proseslərə münasibət bildirmək
- b)) Ekoloji sistemlə təbii mühitin qarşılıqlı əlaqəsini aşkar etmək
- c) Mühitin keyfiyyətinə nəzarət etmək
- d) Müxtəlif tədbirlərin tətbiqi
- e) Ekosistemin mahiyyətini araşdırmaq

273 "Ekologiya"nın tarixi neçə mərhələyə bölünür?

- a) 2
- b) 5
- c)) 3
- d) 6
- e) bölünmür

274 XX əsrin 50-60-cı illərində antropogen fəaliyyətin ətraf mühitə təsiri necə qiymətləndirilir?

- a) Adi ekoloji problem kimi
- b) Lokal problem kimi
- c)) Qlobal problem kimi
- d) Regional problem kimi
- e) Baza problemləri kimi

275 Biosfer nədir?

- a) Heyvanat aləminin mövcud olduğu sahədir
- b) Bitki örtüyünün mövcud olduğu sahədir
- c)) Canlı orqanizmlərin özünün və izinin olduğu sahədir
- d) Hidrosferdə canlı orqanizmlərin yaşadığı sahədir
- e) Torpaq və atmosferdə canlı aləmin mövcud olduğu sahədir

276 Biosferdə maddələrin dövretmə xarakterizə olunur?

- a) Dövretmə istiqaməti və ya azimutu ilə
- b)) Dövretmə sürəti və dövr vaxtı ilə
- c) Dövr bucağı və məsafəsi ilə
- d) Dövretmə elementləri və birləşmələri ilə
- e) Doğru cavab yoxdur

277 Biosferdə biokimyəvi dövretmə ayrılır?

- a) Kimyəvi və fiziki dövretmə
- b) Mexaniki və üzvü dövretmə
- c)) Qazşəkilli maddələrin dövretməsi və çökmə dövrü
- d) Geoloji və fiziki dövretmə
- e) Doğru cavab yoxdur

278 Həyat üçün lazım olan enerjini almaq üçün orqanizmin üzvü maddələri oksidləşəcək CO_2 və H_2O yaradır. Bu proses necə adlanır?

- a) Birləşmə
- b) Ayrılma
- c)) Nəfəsalma
- d) Nəfəsvermə
- e) Tənəffüs

279 Ekologiyanın əsas funksional vahidi adlanır?

- a)) Ekosistem
- b) Ekotop
- c) Biosenoz
- d) Biosfer
- e) Populyasiya

280 Ekosistem anlayışını ilk dəfə kim təklif etmişdir?

- a) K.Uatt
- b) C.Xarşinski
- c)) A.Tensli
- d) Y.Odum
- e) L.Libix

281 Ən böyük və davamlı ekosistem

- a) Geosferdir
- b) Atmosferdir
- c) Hidrosferdir
- d)) Biosferdir
- e) Coğrafi mühitdir

282 Biogeosenoz və ekosistemi bir birindən fərqləndirən amil

- a) Məkan faktorudur
- b)) Zaman faktorudur
- c) Trofik faktorudur
- d) Dövrü sistem faktorudur
- e) Doğru cavab yoxdur

283 Yüksək dərəcədə formalaşmış ekosistemdə çoxluğu təşkil edən növlər adlandırılır

- a) Kommensalizm və konsument
- b) Neytralizm və dayanıqlı
- c)) Dominant və edifikator
- d) Strukturlu və proporsional
- e) Doğru cavab yoxdur

284 Enerjinin bir trofiki səviyyədən digərinə qəbulu edilən qida enerjisinin 10%-ni təşkil edir. Bu ekologiyada necə adlandırılır?

- a) Bir faiz qaydası
- b)) on faiz qaydası
- c) 100 faiz qaydası
- d) İyirmi faiz qaydası
- e) əlli faiz qaydası

285 Ekosistemin inkişafına təsir edən dinamika adlanır

- a)) istiqamətlənmiş dinamika
- b) Sutaklıq dinamika
- c) Dövrü dinamika
- d) Dəyişmək dinamika
- e) Mövsümü dinamika

286 İnsan və cəmiyyətin həyatı vacib maraqlarının, ətraf mühitin ona antropogen və təbii təsirlər nəticəsində yaranan təhlükələrdən qorunmasının təmini adlanır

- a) Ekoloji təhlükə

- b)) ekoloji təhlükəsizlik
- c) Ekoloji vəziyyət
- d) Ekoloji fəlakət
- e) Ekoloji krizis

287 Antropogen və təbii təsirlər nəticəsində ətraf mühitin dağılma təhlükəli ilə və ya mənfi ekoloji dəyişikliklərdə səhiyyənlənən və bu səbəbdən insanın və cəmiyyətin həyatı vacib maraqlarına təhlükə yaradan vəziyyət adlanır

- a) Təhlükəli böhran vəziyyəti
- b) Təhlükəli krizis vəziyyəti
- c)) təhlükəli ekoloji vəziyyət
- d) Təhlükəli hal
- e) Katakлизм

288 Təhlükəli ekoloji vəziyyətin yaranması və inkişafın qarşısının alınması və onların nəticələrinin aradan qaldırılması üzrə tədbirlər sistemi adlanır

- a) Ekoloji təhlükəli vəziyyət
- b)) ekoloji təhlükəsizliyin təmini
- c) Ekoloji durumun sağlamlaşdırılması
- d) Ekoloji yük
- e) Doğru cavab yoxdur

289 Antropogen radiasiya mənbələrinə aiddir:

1. AES.lər 2. Radioaktiv kimyəvi elementlər 3. Nüvə silahları 4. Günəş şüaları 5. Rentgen şüaları 6. Təbii süxurlar
- a))1,3,5
 - b) 1,2,3
 - c) 2,4,5
 - d) 3,4,6
 - e) 4,5,6

290 Yer kürəsini əhatə edən müxtəlif qaz qatlarından ibarət olan müəyyən qalınlıqlı təbəqə necə adlanır?

- a)) atmosfer
- b) Hidrosfer
- c) Ozonosfer
- d) Litosfer
- e) Biosfer

291 Bütün atmosfer kütləsinin 90% onun yerin səthinə yaxın hansı km-lik qatında cəmləşmişdir?

- a) 3 km-lik qatında
- b)) 5 km-lik qatında
- c) 7 km-lik qatında
- d) 10 km-lik qatında
- e) 11 km-lik qatında

292 Azot atmosfer havasının neçə faizini təşkil edir?

- a) 70-72%-ni
- b) 58-60%-ni
- c) 75-77%-ni
- d) 70-72%-ni

e)) 78-80%-niə

293 Havada qazların bərk və maye halında olan müxtəlif maddələrin həmçinin radioaktiv maddələrin canlı orqanizmlərin həyat şəraitində mənfi təsir edə biləcək miqdarda olmasına nə deyilir?

- a)) atmosfer çirklənməsi\
- b) Suyun çirklənməsi
- c) Ozun qatının çirklənməsi
- d) Suyun çirklənməsi
- e) Litosfer çirklənməsi

294 Havada asılı olan bərk və maye hissəciklərlə atmosferin çirklənməsi necə adlanır?

- a) Qələvili çirklənmə
- b))aerozol çirklənmə
- c) Turşulu çirklənmə
- d) Buxarlı çirklənmə
- e) Duzlu çirklənmə

295 Bütün sənaye şəhərlərində havanın çox çirklənməsi nəticəsində hansı hadisə baş verir?

- a)) smog hadisəsi
- b) İşıqlanma hadisəsi
- c) Buzlaşma hadisəsi
- d) Buxarlanma hadisəsi
- e) Yanğın hadisəsi

296. Sənaye şəhərlərində yer səthində 200-300 m hündürlükdə temperatur inversiyasının yaranması nəticəsində hansı növ smog yaranır?

- a) Fotokimyəvi smog
- b) London smogu
- c)) adi smog
- d) Los-Anceles smogu
- e) Tosgen smogu

297 Hansı təbəqə günəşin ultrabənövşəyi radiasiyasının böyük bir qismini udaraq, yer kürəsində canlı orqanizmləri radiasiyanın məhvedici təsirindən qoruyur?

- a)) ozon təbəqəsi
- b) Troposfer təbəqəsi
- c) Mezosfer təbəqəsi
- d) Kosmik təbəqə
- e) Bulud təbəqəsi

298 Ozon qatının azalmasına hansı maddələr daha çox təsir göstərir?

- a) Na birləşmələri və neft məhsulları
- b) Ca birləşmələri və ODM
- c)) xlor-flüon üzvi birləşmələri və ODM
- d) Fe birləşmələri və üzvi sintez maddələri
- e) Ammonyak və karbon birləşmələri

299 Neçənci ildə harda ozon dağıdıcı maddələrin (ODM) istehsalın dayandırılması haqqında protokol imzalandı?

- a)) 1997-ci ildə Monrealda
- b) 2000-ci ildə Stokholmda
- c) 1999-cu ildə Vyanada

d) 2002-ci ildə Londonda

e) 2005-ci ildə Parisdə

300/ Neçənci ildə Azərbaycan ozondağıdıcı maddələrin istifadəsindən mərhələlər üzrə çıxarılmasına dair Vyana konvensiyasını, Monreal protokolunu radifikasiya edir?

a) 1993-cü ildə

b)) 1996-cı ildə

c) 1995-ci ildə

d) 1998-ci ildə

e) 1999-cu ildə